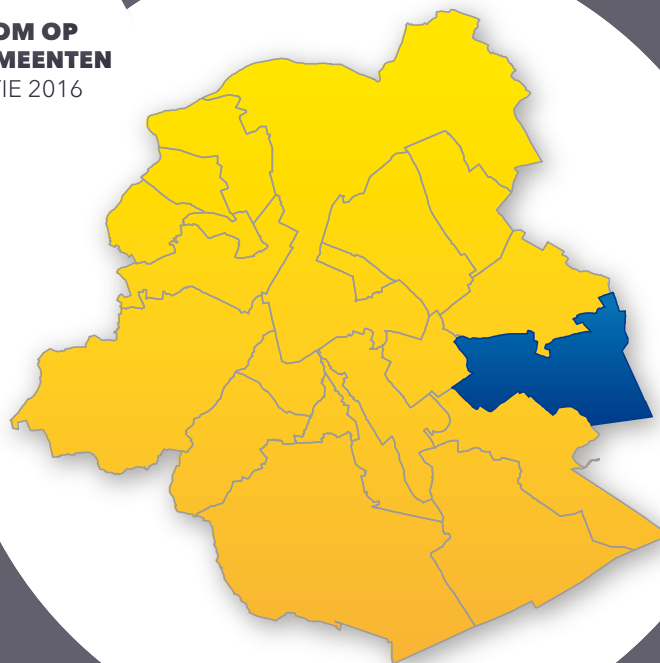

**ZOOM OP
DE GEMEENTEN**
EDITIE 2016

zoom op

SINT-PIETERS-WOLUWE

OBSERVATORIUM
VOOR GEZONDHEID EN
WELZIJN BRUSSEL

OBSERVATOIRE DE
LA SANTÉ ET DU SOCIAL
DE BRUXELLES

COMMISSION COMMUNAUTAIRE COMMUNE
GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

INSTITUT DE RECHERCHES
INTERDISCIPLINAIRES SUR BRUXELLES
UNIVERSITÉ SAINT-LOUIS - BRUXELLES

UNIVERSITÉ SAINT-LOUIS - BRUXELLES

Realisatie

Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse
Observatorium voor Gezondheid en Welzijn Brussel
Institut de recherches interdisciplinaires sur Bruxelles -
Université Saint-Louis - Brussel (directie: Benjamin WAYENS)

Vertaling

Brussels Translation

Lay-out

Nathalie DA COSTA MAYA,
Centre de Diffusion de la Culture Sanitaire asbl

Voor meer informatie

Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse

Roger KALENGA-MPALA
Perspective
Naamsestraat 59 – 1000 Brussel
bisa@perspective.brussels – www.bisa.brussels

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn Brussel-Hoofdstad

Marion ENGLERT en Sarah LUYTEN
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
Louizalaan 183 – 1050 Brussel
observat@ggc.irisnet.be – www.observatbru.be

Depotnummer

D/2016/9334/16
D/2016/6374/264

Het rapport mag gekopieerd worden mits vermelding van de bron:

Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse en Observatorium
voor Gezondheid en Welzijn Brussel-Hoofdstad
(Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie), 2016, Zoom
op de gemeenten: Sint-Pieters-Woluwe.

Ce document est également disponible en français.

1. SINT-PIETERS-WOLUWE EN HAAR INWONERS IN ENKELE WOORDEN

4

2. BEVOLKING

9

2.1.	Evolutie en loop van de bevolking	9
2.2.	Structuur van de bevolking volgens leeftijd en geslacht	10
2.3.	Nationaliteiten	12
2.4.	Huishoudens	13

3. JONGE KINDEREN

14

3.1.	Evolutie van het aantal kinderen jonger dan 3 jaar	14
3.2.	Kinderopvang: dekkingsgraad en toegankelijkheid	14

4. ONDERWIJS

16

4.1.	Evolutie van de bevolking van 3 tot en met 17 jaar	16
4.2.	Schoolbevolking: onderwijsniveau, plaats van scholing en onderwijsvorm	17
4.3.	Schoolachterstand	18

5. ARBEIDSMARKT

19

5.1.	Socio-economische positie van de bevolking	19
5.2.	Activiteits-, werkgelegenheids- en werkloosheidsgraad	20
5.3.	Profiel van de niet-werkende werkzoekenden	21
5.4.	Deeltijdse werknemers	21

6. ECONOMISCHE ACTIVITEIT

22

6.1.	Binnenlandse werkgelegenheid	22
6.2.	Ondernemingen	23
6.3.	Evolutie 2006-2013	24

7. INKOMENS

25

7.1.	Fiscale inkomens	25
7.2.	Personen die leven van een minimum- of vervangingsinkomen	28
7.3.	Rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming (RVV)	29

8. GEMEENTELIJKE FINANCIËN

30

8.1.	Kernindicatoren voor de gemeentelijke financiën	30
8.2.	Structuur van de belangrijkste gewone ontvangsten en uitgaven	30
8.3.	Investeringen	32

9. HUISVESTING

33

9.1.	Kenmerken van het woningbestand	33
9.2.	Sociale woningen	35
9.3.	Huurprijs en vastgoedprijzen	35

10. GEZONDHEID

36

10.1.	Gezondheid van de pasgeborenen	36
10.2.	Algemene gezondheidstoestand	38

WOORDENLIJST

41

LIJST MET ACRONIEMEN EN AFKORTINGEN

45

VOOR WIE MEER WIL WETEN

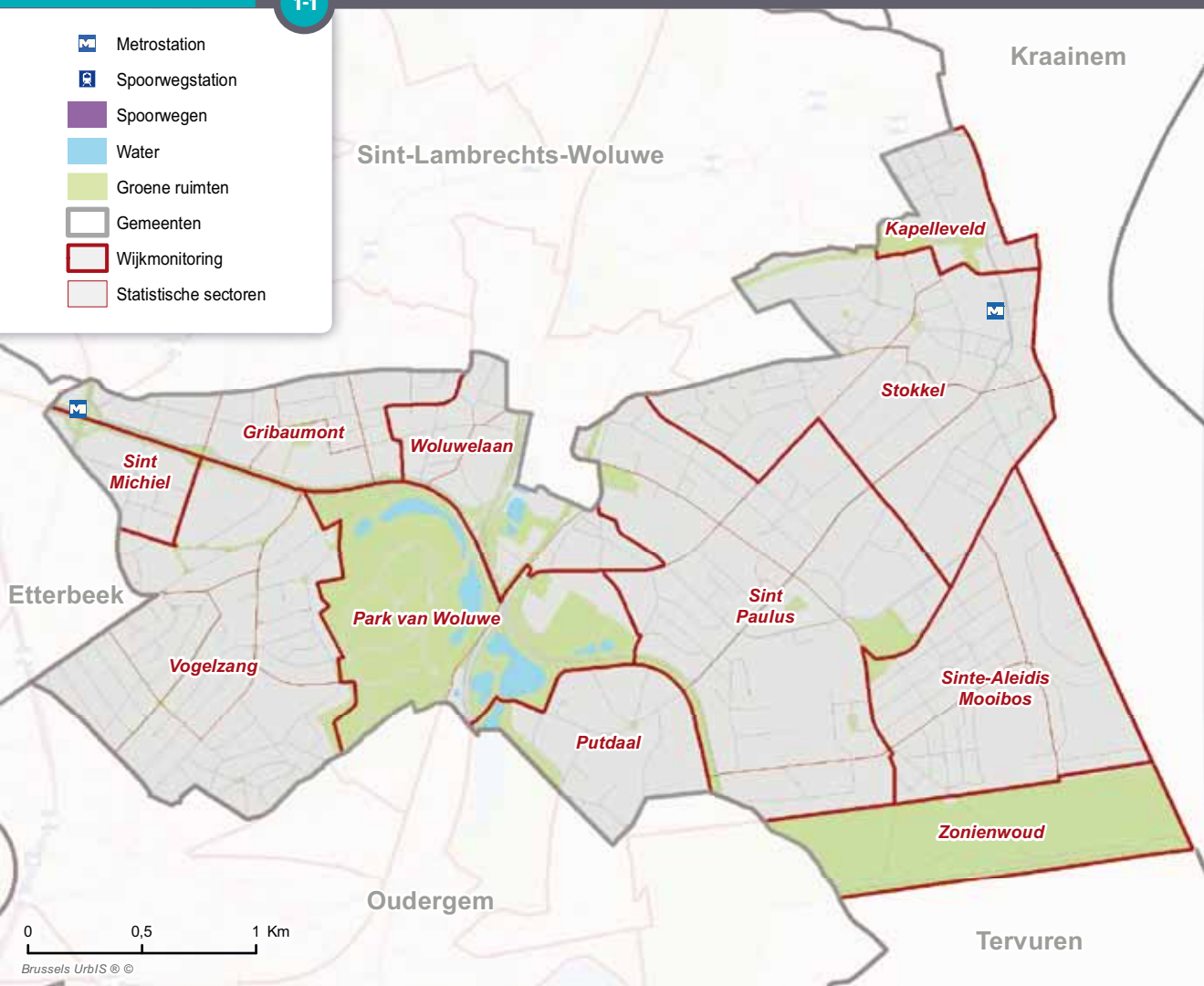
46

1. SINT-PIETERS-WOLUWE EN HAAR INWONERS IN ENKELE WOORDEN¹

1-1

Referentiekart van Sint-Pieters-Woluwe

- Metrostation
- Spoorwegstation
- Spoorwegen
- Water
- Groene ruimten
- Gemeenten
- Wijkmonitoring
- Statistische sectoren

LANDSCHAP EN STEDENBOUWKUNDIGE STRUCTUUR VAN HET GEMEENTELIJK GRONDGEBIED

Sint-Pieters-Woluwe (8,9 km², 5,5 % van het gewestelijk grondgebied) is gelegen in het oosten van het Brussels Gewest. De gemeente grenst in het noorden aan Sint-Lambrechts-Woluwe, in het oosten aan Kraainem (Vlaams Gewest), in het zuiden aan Tervuren (Vlaams Gewest) en Oudergem en in het westen aan Etterbeek.

De **referentiekart** ¹⁻¹ geeft weer hoe de gemeente wordt opgedeeld wanneer infragemeentelijke statistieken worden voorgesteld, meer bepaald in **statistische sectoren**² en de **wijken** van de Wijkmonitoring. De gemeente Sint-Pieters-Woluwe telt 11 wijken. De grenzen van deze wijken vallen niet steeds samen met de gemeentegrenzen, omdat ze op het grondgebied van meerdere gemeenten kunnen liggen. Dit is het geval voor de wijken Kapelleveld, Stokkel, Woluwelaan en Gribaumont (met Sint-Lambrechts-Woluwe), Sint-Michel (met Etterbeek), Vogelzang, Park van Woluwe en Putdaal (met Oudergem) en Zoniënwood (met Oudergem, Ukkel en Watermaal-Bosvoorde).

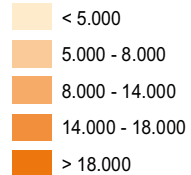
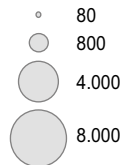
De gemeente wordt in twee gesplitst door een uitgebreide groene zone die bestaat uit de Mellaertsvijvers, het Park van Woluwe, het Parmentierpark en een deel van het Bronnenpark en het domein Hertoginmedal. Deze **groene ruimtes** volgen de loop van de Woluwe, een zijtak van de Zenne. Deze zone omvat een stuk van de Brusselse "Groene Wandeling" (ter hoogte van de oude spoorlijn Brussel-Tervuren) die een belangrijke rol vervult in het **groene en blauwe netwerk** van het Gewest. Helemaal in het zuidoosten is de gemeente onbewoond, daar ligt immers een stuk van het Zoniënwood.

¹ Op het einde van het document vindt u een selecte bibliografie, pagina 46.

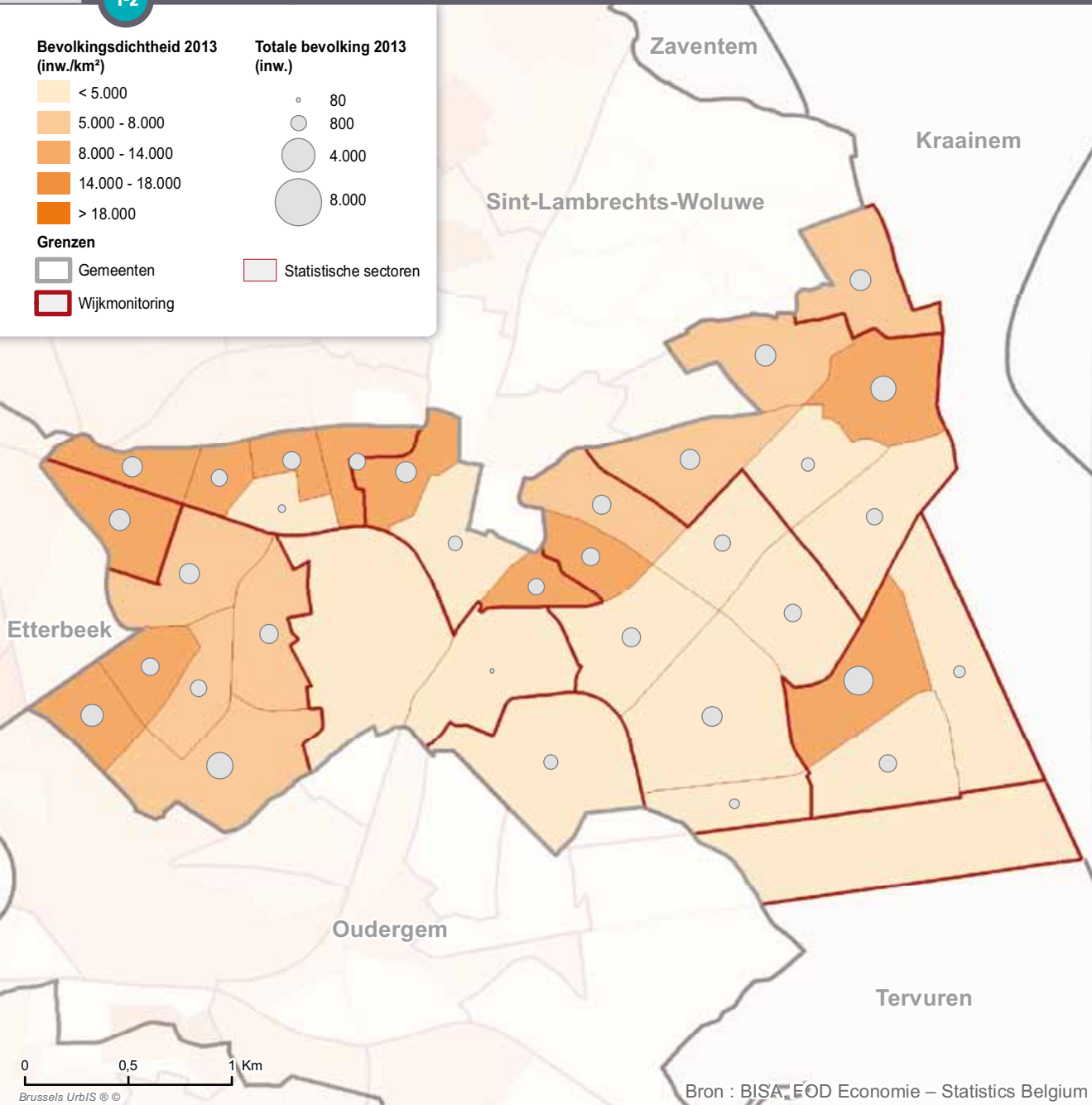
² De blauwgekleurde woorden worden in de woordenlijst op het einde van dit document gedefinieerd.

1-2

Bevolkingsdichtheid per statistische sector, Sint-Pieters-Woluwe, 1 januari 2013

Bevolkingsdichtheid 2013
(inw./km²)Totale bevolking 2013
(inw.)

Grenzen

Bron : BISA, FOD Economie – Statistics Belgium

De gemeente ligt in de [tweede kroon](#) en de **bevolkingsdichtheid** in Sint-Pieters-Woluwe is laag (4 641 inwoners/km²) door een verstedelijking die minder geconcentreerd is en de aanwezigheid van heel wat groene ruimtes (openbaar of privé). De bevolkingsdichtheid is het hoogst (tussen 8 000 en 14 000 inwoners/km²) in het westen van het gemeentelijk grondgebied alsook in de [statistische sectoren](#) Kelle en Drevekens (centrum), Sint-Aleidis (in het oosten) en Stokkel (noordoosten) **1-2**.

Dorpskernen en grote lanen

De gemeente begint te verstedelijken op het einde van de 19de en bij aanvang van de 20ste eeuw met de aanleg van de Tervurenlaan, de Parmentierlaan en de Grootveldlaan. Daardoor worden de gehuchten van de Sint-Pieterskerk, Stokkel en Bemel beetje bij beetje opgenomen in de stedelijke agglomeratie. Stokkel is vandaag een belangrijke handelspool voor de gemeente, rond het Dumontplein en met het kleine winkelcentrum aan de uitgang van het metrostation. Er bestaan plannen om van het Dumontplein een voetgangerszone te maken.

Tijdens het interbellum ontwikkelde de verstedelijking zich in de richting van Stokkel en naar Oudergem; grote eigendommen werden beetje bij beetje verkaveld, het manoir d'Anjou is daarvan een overblijfsel.

De residentiële verstedelijking van de plateaus:
Vogelzang, Gulledele, Konkel, Putdaal en Mooibos

Vanaf de Tweede Wereldoorlog begon ook de verstedelijking van de plateaus en van de ruimtes tussen de grote lanen. De woningen die dateren van na de jaren 1950 en het merendeel van het zuidelijk gedeelte van de gemeente beslaan, behoren tot drie hoofdtypen: rijwoningen, alleenstaande of halfopen villa's en flatgebouwen (kleine en middelgrote appartementen). Hoewel onder de recentere gebouwen hier en daar sociale woningen zijn, zijn de meeste woningen in de gemeente bestemd voor de midden- en de hogere klasse.

Vandaag verstedelijkt Sint-Pieters-Woluwe verder door het opvullen van de resterende open ruimte in het oosten van de gemeente met verkavelingen, meer bepaald in de buurt van de Stokkelsesteenweg in het noorden of van de Wittevrouwenlaan in de [wijk Sint-Aleidis](#) in het zuiden.

Algemene kenmerken van de bebouwing

Als gemeente van de [tweede kroon](#) kwam het proces van **verstedelijking** in Sint-Pieters-Woluwe trager op gang dan in de gemeenten van de [eerste kroon](#). Bijgevolg vertegenwoordigen zeer oude woningen – gebouwd vóór 1919 – niet meer dan 6 % van alle woningen in de gemeente. Meer dan drie kwart van alle woningen is gebouwd na de Tweede Wereldoorlog.

Grote woningen zijn oververtegenwoordigd in vergelijking met het gewestelijk gemiddelde en hetzelfde geldt voor woningen met drie of vier gevels.

Sociale woningen

In verhouding tot het aantal huishoudens zijn er maar weinig sociale woningen in Sint-Pieters-Woluwe: we tellen 5 sociale woningen per 100 huishoudens in de gemeente, i.e. een verhouding die lager is dan het gewestelijk gemiddelde.

In het zuidoosten en het noordoosten van de gemeente liggen twee tuinvijken met een groot aantal sociale woningen: Sint-Aleidis en Mooibos en, deels in Sint-Pieters-Woluwe en deels in Sint-Lambrechts-Woluwe, Kapelleveld.

De tuinvijk Mooibos onderscheidt zich van de omgeving door het grote aantal rijhuizen rond het voorplein van de Sint-Aleiskerk. De tuinvijk Kapelleveld en de Vriendschapswijk (een recentere uitbreiding) liggen helemaal in het noordoosten van het gemeentelijk grondgebied.

Mobiliteit

De woonwijken rond de twee grote assen de Tervurenlaan en de Woluwelaan ondervinden veel **autoverkeer**.

De bediening door het **openbaar vervoer** is vrij goed, meer bepaald dankzij de aanwezigheid van de metrostations Stokkel en Montgomery alsook van de trams langs de Tervurenlaan, de Vorstlaan en de Woluwelaan. De verlenging van tramlijn 94 speelt een belangrijke rol in de ontsluiting. Sommige [wijken](#) worden echter enkel bediend door een buslijn die ze verbindt met de grote assen (Vogelzang, Sint-Aleidis, Konkel,...).

DE INWONERS EN HUN KENMERKEN

Demografisch profiel

Als weerspiegeling van de verstedelijking van de gemeente groeit de **bevolking** voortdurend tot in 1970, wanneer de gemeente meer dan 40 000 inwoners telt. Het laatste kwart van de 20ste eeuw wordt echter gekenmerkt door een daling van het aantal inwoners. Deze daling is meer bepaald het gevolg van de geleidelijke vergrijzing van de gezinnen die zich na de Tweede Wereldoorlog in de gemeente vestigden en het vertrek van hun kinderen, die niet worden gecompenseerd door de komst van nieuwe inwoners. In het begin van de jaren 2000 telde de gemeente minder dan 38 000 inwoners. Sindsdien is een omgekeerde tendens waarneembaar, net als in de andere gemeente van de [tweede kroon](#). Tussen 2005 en 2015 is de bevolking van Sint-Pieters-Woluwe gegroeid met 8 % – een tempo dat echter beduidend trager is dan op het niveau van het Gewest – tot 41 077 inwoners op 1 januari 2015. Dit vertegenwoordigt 3,5 % van de bevolking in het Brussels Gewest.

Sint-Pieters-Woluwe is een van de oudste gemeenten van het Gewest. In 2015 immers bedraagt de **gemiddelde leeftijd** 41,9 jaar en is bijna één vijfde van de bevolking 65 jaar of ouder. De [economische afhankelijkheidscoëfficiënt](#) en vooral de [verouderingscoëfficiënt](#) zijn hoger in Sint-Pieters-Woluwe dan op het niveau van het Gewest. Ook de [senioriteitscoëfficiënt](#) in de gemeente is hoger. Bovendien is ook het aandeel vrouwen in de bevolking groter dan op het niveau van het Gewest (vrouwen hebben een langere levensverwachting). Tussen 2005 en 2015 wordt er in de gemeente een zeer lichte verjonging van de bevolking waargenomen, ook al blijkt de leeftijdsstructuur vrij stabiel te zijn in vergelijking met het Gewest.

Alleenwonenden (overwegend vrouwen) zijn, in verhouding tot het aantal **huishoudens**, minder aanwezig in Sint-Pieters-Woluwe dan op gewestelijk niveau, in tegenstelling tot koppels met kinderen en, vooral, koppels zonder kinderen.

Meer dan één derde van de bevolking is van buitenlandse **nationaliteit** en bijna twee derde van alle personen van buitenlandse nationaliteit is afkomstig uit een land van de EU-15. Fransen zijn veruit het meest vertegenwoordigd (en hun aantal neemt nog toe) in Sint-Pieters-Woluwe, gevolgd door de Italianen, de Duitsers en de Spanjaarden. Ook de Japanse nationaliteit behoort tot de tien meest vertegenwoordigde nationaliteiten in de gemeente, deels als gevolg van de nabijheid van de Japanse school (in Oudergem). Het aantal Polen stijgt sinds de uitbreiding van de Europese Unie in 2004.

Sociaaleconomisch profiel

Gelegen in de [tweede kroon](#) wordt de gemeente Sint-Pieters-Woluwe gekenmerkt door een bevolking die voornamelijk bestaat uit zeer begoede huishoudens en de middenklasse. Het [gemiddeld inkomen](#) in de gemeente is het hoogste van het hele Gewest. De belastingaangiften van zeer hoge inkomens zijn er in het bijzonder oververtegenwoordigd. De minst hoge gemiddelde inkomens vinden we terug in enkele [statistische sectoren](#) in het noorden van de gemeente, maar geen enkel is lager dan het gewestelijk gemiddelde. De statistische sector met het hoogste gemiddeld inkomen van het Gewest (ca. 33 000 euro) ligt in Sint-Pieters-Woluwe, in het zuidoosten van de gemeente. De meeste statistische sectoren van de gemeente behoren tot de 20 % van sectoren van het Gewest met de hoogste gemiddelde inkomens.

Een ander gevolg van de oververtegenwoordiging van de zeer hoge inkomens in de gemeente is het feit dat het niveau van inkomensongelijkheid, gemeten door de [Gini-coëfficiënt](#), duidelijker hoger blijkt in Sint-Pieters-Woluwe dan gemiddeld voor de 19 gemeenten.

Het aandeel van de bevolking dat leeft van een [leefloon](#) of een vervangingsuitkering (met uitzondering van de pensioenen) is duidelijk lager in Sint-Pieters-Woluwe dan in het hele Gewest. Sint-Pieters-Woluwe is de gemeente met het kleinste aandeel [rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming](#) voor gezondheidszorgen in de bevolking (8 %).

Op gemeentelijk niveau is slechts 53 % van de 15- tot 64-jarigen actief op de **arbeidsmarkt**. Vergeleken met het Brussels Gewest is de [activiteitsgraad](#) in Sint-Pieters-Woluwe dus beduidend lager, zowel voor mannen als voor vrouwen. Het is mogelijk dat de activiteitsgraad in de gemeente wordt onderschat, daar werknemers in de Europese en internationale instellingen niet in deze statistieken zijn opgenomen. De activiteitsgraad is bijzonder laag bij de jongeren (15-24 jaar) als gevolg van het feit dat heel wat van die jongeren hogere studies volgen. De [werkloosheidsgraad](#) (11 %) is tweemaal minder hoog dan op gewestelijk niveau. De werkloosheid is vrij laag in alle [statistische sectoren](#) van de gemeente, met uitzondering van de [wijk Kapelleveld](#) die voornamelijk sociale woningen telt. Het profiel van de [niet-werkende werkzoekenden](#) in Sint-Pieters-Woluwe is beduidend meer gediplomeerd, vrouwelijker en ouder in vergelijking met het gewestelijk gemiddelde.

Op het vlak van [binnenlandse werkgelegenheid](#) zijn arbeiders licht oververtegenwoordigd in het totale aantal **arbeidsplaatsen** in de gemeente en hetzelfde geldt voor de arbeidsplaatsen die door vrouwen worden ingenomen. De belangrijkste sector op het

vlak van werkgelegenheid is die van de administratieve en ondersteunende diensten (die o.a. de dienstencheques omvat), gevolgd door de onderwijssector.

In de meeste gevallen worden kinderen **geboren** in huishoudens die beschikken over twee inkomens. Wat betreft de **kinderopvang** tellen we in de gemeente vier plaatsen voor tien kinderen jonger dan 3 jaar (tegen drie op tien op gewestelijk vlak).

Wat betreft het **onderwijs** en vergeleken met het Brussels Gewest volgen de leerlingen van het secundair onderwijs die in Sint-Pieters-Woluwe wonen veel vaker algemeen onderwijs en in mindere mate technisch en beroepsonderwijs. De schoolachterstand treft beduidend minder jongeren van de gemeente dan gemiddeld in het Gewest.

Meer dan de helft van de woningen in Sint-Pieters-Woluwe wordt bewoond door hun **eigenaar**, i.e. een verhouding die duidelijker groter is dan het gewestelijk gemiddelde. De gemiddelde **huur- en vastgoedprijzen** behoren tot de hoogste van het Gewest.

Wat betreft de **gemeentelijke financiën** in Sint-Pieters-Woluwe tonen de rekeningen al meerdere jaren een positief gewoon resultaat en een positief gecumuleerd resultaat, meer bepaald dankzij de inbreng van de ontvangsten uit de onroerende voorheffing en de personenbelasting. De opbrengst van de personenbelasting per inwoner in de gemeente behoort tot de hoogste van het Gewest.

Gezondheid van de inwoners

De [levensverwachting](#) van de inwoners van Sint-Pieters-Woluwe is hoger dan die in het Brussels Gewest. Vergeleken met de gewestelijke situatie komt vroegtijdige sterfte als gevolg van tumoren (meer bepaald van de luchtwegen) minder vaak voor bij de mannen in Sint-Pieters-Woluwe, en hetzelfde geldt voor vroegtijdige sterfte in verband met hart- en vaatziekten en externe oorzaken voor beide geslachten. Bovendien is de deelname aan de screening van bepaalde vormen van kanker (borst- en baarmoederhalskanker) groter in Sint-Pieters-Woluwe dan op gewestelijk niveau.

Gezondheid hangt af van talrijke factoren zoals de levensstijl, de fysieke omgeving (arbeidsomstandigheden, huisvesting) en sociale omgeving (sociale en familiale ondersteuning), de toegang tot en de kwaliteit van de zorg enzovoort. Het sociaal statuut is door zijn link met alle andere determinanten een heel belangrijke gezondheidsdeterminant. Zo zou de relatief gunstigere sociaaleconomische situatie van de inwoners van Sint-Pieters-Woluwe in vergelijking met het gewestelijk gemiddelde een gedeeltelijke verklaring kunnen bieden voor de hogere levensverwachting in vergelijking met het Gewest.

UITDAGINGEN

Een vrij oude bevolking en een groot aantal gezinnen

Net als in andere gemeenten van de **tweede kroon** in het Brussels Gewest telt Sint-Pieters-Woluwe verhoudingsgewijs nogal wat ouderen. Dit betekent dat er **diensten** moeten worden ontwikkeld die aangepast zijn aan de senioren.

Bovendien is er in de gemeente een niet te verwaarlozen aandeel gezinnen met kinderen. Dit leidt tot een vermenigvuldiging van de types behoeften die niet altijd vlot verenigbaar zijn.

Het levenskader in stand houden en tegelijk inwoners aantrekken via een passend huisvestingsbeleid

Heel wat van de uitdagingen waaraan de gemeente het hoofd moet bieden, hebben te maken met het behoud van het **levenskader**; tegelijk wil de gemeente inwoners en dan vooral jonge gezinnen aantrekken. Het beschikbaar stellen van **woningen** vertegenwoordigt dan ook een uitdaging voor de gemeente.

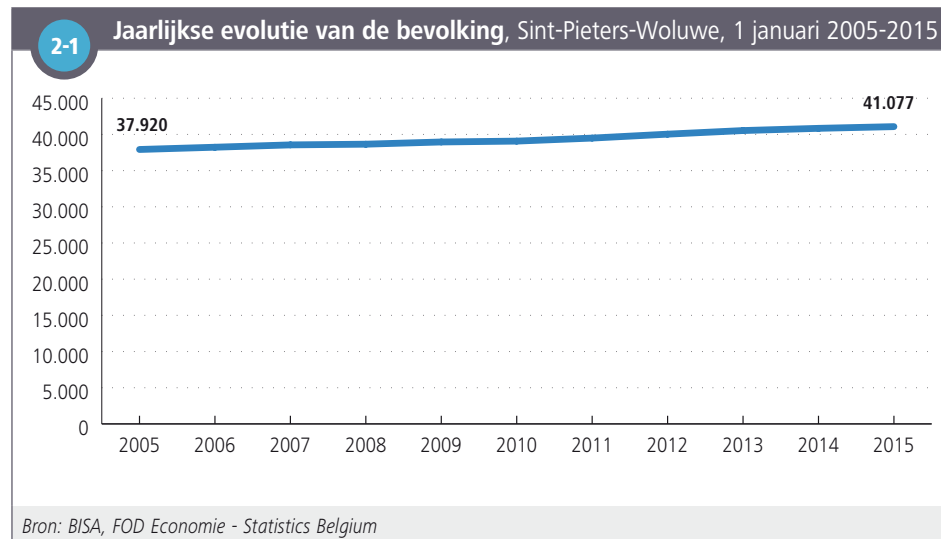
Het probleem van de **toegang** tot huisvesting stelt zich ook voor de armste mensen als gevolg van de hoge huurprijzen en de samentrekking van het huuraanbod, meer bepaald in een context van een beperkt aanbod aan sociale woningen in de gemeente. Dit probleem stelt zich voor de aankoop van woningen, vooral wanneer men ernaar streeft in de gemeente een zekere sociale mix te verzekeren. Sint-Pieters-Woluwe is immers een van de duurste gemeenten van het Brussels Gewest voor vastgoed.

2. BEVOLKING

2.1. EVOLUTIE EN LOOP VAN DE BEVOLKING

Op 1 januari 2015 telt de gemeente Sint-Pieters-Woluwe officieel 41 077 inwoners ²⁻¹, i.e. 3,5 % van de bevolking in het Brussels Gewest. De bevolkingsdichtheid is er vrij laag (4 641 personen per km², tegen 7 282 voor het Gewest).

Tussen 2005 en 2015 is de bevolking van Sint-Pieters-Woluwe gegroeid met 8 %, i.e. ongeveer tweemaal minder snel dan op het niveau van het Gewest (17 %). Dit stemt overeen met een gemiddelde jaarlijkse groei van 0,8 % in Sint-Pieters-Woluwe (tegen 1,6 % in het Brussels Gewest).

In 2014 is het bevolkingsaantal van Sint-Pieters-Woluwe licht gestegen (+0,6 %, tegen +1 % voor het Gewest). De evolutie van de bevolking vloeit voort uit de combinatie

van drie factoren: het natuurlijk saldo, het intern migratiesaldo en het internationaal migratiesaldo ²⁻².

2-2 Loop van de bevolking				
	Sint-Pieters-Woluwe		Brussels Gewest	
	Aantal		Aantal	
Natuurlijke loop				
Geboorten (2014)	444	10,8 ‰	18.514	15,8 ‰
Sterfgevallen (2014)	371	9,1 ‰	9.032	7,7 ‰
Natuurlijk saldo (2014)	73	1,8 ‰	9.482	8,1 ‰
Migraties				
Intern migratiesaldo (2014)	-68	-1,7 ‰	-13.420	-11,5 ‰
Internationaal migratiesaldo (2014)	274	6,7 ‰	16.106	13,8 ‰
Totale aangroei (inclusief statistische aanpassing)				
Jaarlijkse bevolkingsgroei (2014)	236	0,6 %	11.687	1,0 %
Gemiddelde jaarlijkse bevolkingsgroei (2005-2014)		0,8 %		1,6 %
Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium				
Noot: De statistische aanpassing bevat alle laattijdig geregistreerde veranderingen (na 1 maart van het volgende jaar).				

Het **natuurlijk saldo** (het aantal geboorten min het aantal sterfgevallen) in verhouding tot de bevolking bedraagt 2 ‰ in Sint-Pieters-Woluwe, i.e. duidelijk minder hoog dan op het niveau van het Gewest (8 ‰). Dit is het gevolg van zowel een lager bruto **geboortecijfer** in de gemeente (11 ‰ tegen 16 ‰ op gewestelijk niveau) als een iets hoger bruto sterftecijfer (9 ‰ tegen 8 ‰ op gewestelijk niveau).

In 2014 is het **intern migratiesaldo** in Sint-Pieters-Woluwe licht negatief, daar het aantal personen dat zich uit een andere Belgische gemeente in Sint-Pieters-Woluwe is komen vestigen (2 935) iets lager is dan het aantal personen dat de gemeente heeft verlaten om zich ergens anders in België te vestigen (3 003). Het **internationaal**

migratiesaldo is positief, net als in de grote meerderheid van de Brusselse gemeenten, daar het aantal personen dat uit het buitenland komt en zich in Sint-Pieters-Woluwe vestigt (1 565) groter is dan het aantal personen dat de gemeente inruilt voor het buitenland (1 291)³. Beide migratiesaldi zijn, in verhouding tot de bevolking, beduidend lager in Sint-Pieters-Woluwe dan op het niveau van het Gewest.

Naast de **officiële bevolking** telt elke gemeente ook een zeker aantal personen dat er wel woont, maar niet tot de officiële bevolking wordt gerekend (asielzoekers, vreemdelingen in een onregelmatige verblijfssituatie, diplomaten en hun gezinsleden...). Wat specifiek de geboorten en sterfgevallen betreft, zijn de **Statistische formulieren voor geboorten en overlijdens** een nuttige aanvulling op de gegevens van de officiële bevolking. Deze vermelden immers alle geboren en overleden personen en niet enkel de geboorten en overlijdens van de personen die er officieel verblijven en in het Rijksregister zijn opgenomen (zie hoofdstuk Gezondheid).

2.2. STRUCTUUR VAN DE BEVOLKING VOLGENS LEEFTIJD EN GESLACHT

De gemeente Sint-Pieters-Woluwe behoort tot de oudste gemeenten van het Gewest. Ze telt immers een vrij groot aandeel senioren: in 2015 is 19 % van de bevolking 65 jaar of ouder (tegen 13 % voor het Gewest).

Terwijl er op gewestelijk niveau een zekere verjonging van de bevolking wordt waargenomen tussen 2005 en 2015, blijkt de leeftijdsstructuur in Sint-Pieters-Woluwe tijdens deze periode vrij stabiel te zijn **2-3**.

2-3 Uitsplitsing van de bevolking per leeftijdsgroep, 1 januari 2005 en 2015								
	Sint-Pieters-Woluwe				Brussels Gewest			
	2005		2015		2005		2015	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
0 - 17 jaar	7.652	20,2	8.410	20,5	217.522	21,6	267.922	22,8
18 - 64 jaar	22.639	59,7	24.778	60,3	633.716	62,9	751.915	64,0
65 jaar en meer	7.629	20,1	7.889	19,2	155.511	15,4	155.336	13,2
Totaal	37.920	100,0	41.077	100,0	1.006.749	100,0	1.175.173	100,0

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

De oudere bevolkingsstructuur in Sint-Pieters-Woluwe dan gemiddeld voor het Gewest blijkt uit verschillende indicatoren **2-4**. In 2015 is de gemiddelde leeftijd 41,9 jaar in Sint-Pieters-Woluwe, tegen 37,4 jaar voor het Gewest. Bovendien zijn de **economische afhankelijkheidscoëfficiënt** en – meer nog – de **verouderingscoëfficiënt** duidelijk hoger in de gemeente. Tevens stellen we vast dat de **senioriteitscoëfficiënt** in Sint-Pieters-Woluwe groter is dan in het Gewest, wat wijst op een groter aandeel in de gemeente van zeer oude personen binnen de bevolking van 65 jaar en meer. Tot slot is de verhouding vrouwen beduidend groter in Sint-Pieters-Woluwe dan op het niveau van het Gewest (met een **geslachtsverhouding** van 87 mannen voor 100 vrouwen, tegen 95 voor 100 op gewestelijk niveau). Dit heeft in belangrijke mate te maken met de leeftijdsstructuur: vrouwen hebben een langere **levensverwachting** en zijn sterker vertegenwoordigd onder de bejaarden.

De indicatoren over de structuur van de bevolking zijn tussen 2005 en 2015 vrij weinig geëvolueerd in Sint-Pieters-Woluwe. Toch stellen we in de betrokken periode een lichte afname van de verouderingscoëfficiënt vast: terwijl het aandeel personen van 65 jaar of meer in de bevolking in 2005 gelijkwaardig was aan het aandeel jongeren van minder dan 18 jaar, blijkt hun aandeel in 2015 iets lager te zijn. De senioriteitscoëfficiënt is echter gestegen, wat wijst op een tendens van veroudering van de leeftijdsstructuur van de bevolking van 65 jaar en meer.

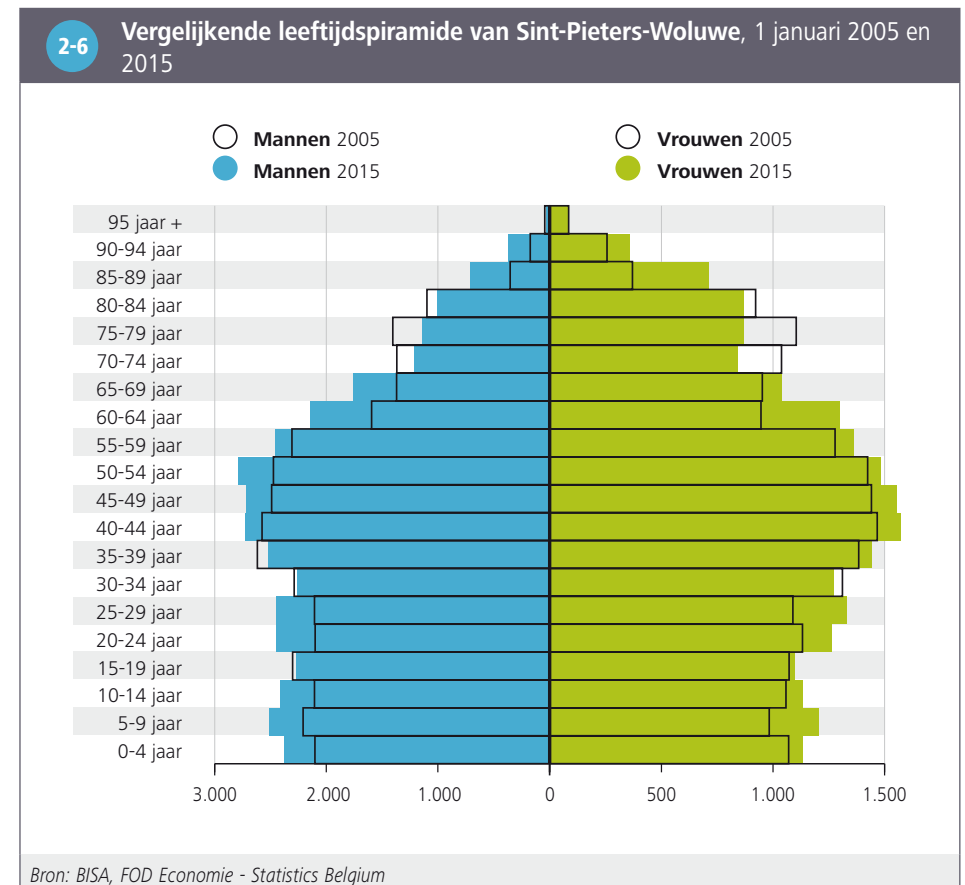
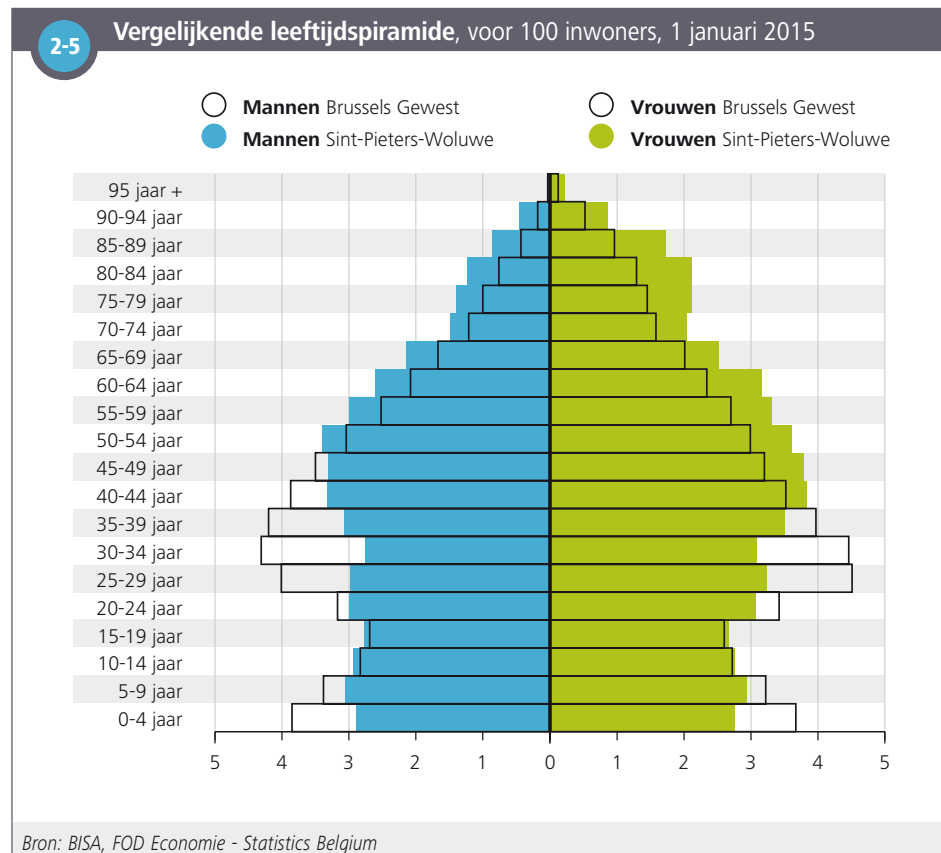
2-4 Indicatoren over de structuur van de bevolking, 1 januari 2005 en 2015				
	Sint-Pieters-Woluwe		Brussels Gewest	
	2005	2015	2005	2015
Gemiddelde leeftijd totaal (jaar)	42,0	41,9	38,5	37,4
Gemiddelde leeftijd mannen (jaar)	39,8	39,9	36,7	36,1
Gemiddelde leeftijd vrouwen (jaar)	43,9	43,7	40,2	38,6
Verouderingsratio [65+/0-17] (%)	99,7	93,8	71,5	58,0
Afhankelijkheidsratio [(0-17)+(65+)]/(18-64) (%)	67,5	65,8	58,9	56,3
Senioriteitscoëfficiënt [80+/65+] (%)	32,3	39,1	30,4	32,5
Geslachtsverhouding (%)	86,1	87,5	92,4	95,1

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

³ Deze cijfers bevatten naast de immigratie (in sensu stricto) ook de veranderingen van register, de ambtshalve schrappingen en de herinschrijvingen na schrapping.

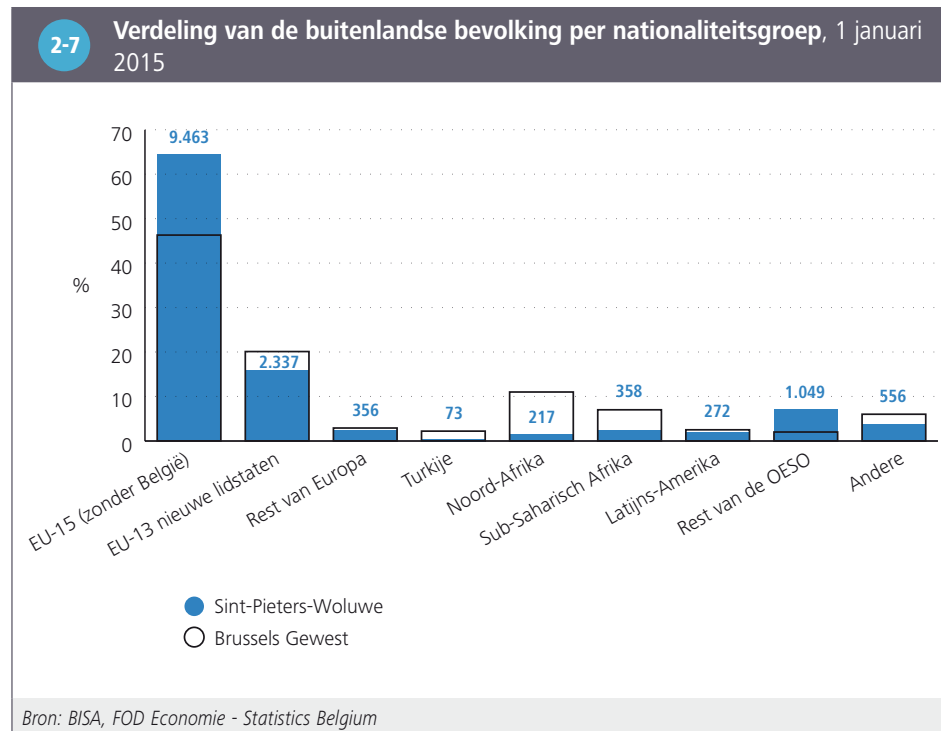
De eerste **vergelijkende leeftijdspiramide** illustreert het zeer contrasterende uitzicht van de leeftijdsstructuur in Sint-Pieters-Woluwe in vergelijking met die van het Brussels Gewest. In tegenstelling met de gewestelijke leeftijdsstructuur met een sparrenvorm, heeft de gemeente een veel rechte leeftijdsstructuur. Vergeleken met het Gewest immers zijn vrouwen van 20 tot 40 jaar, mannen van 20 tot 50 jaar en kinderen jonger dan 10 er ondervertegenwoordigd. Anderzijds zijn mannen ouder dan 50 jaar en vrouwen ouder dan 40 jaar oververtegenwoordigd in Sint-Pieters-Woluwe. Vrouwen van 75 tot 89 jaar zijn, verhoudingsgewijs, bijzonder talrijk in de gemeente **2-5**. Voorts valt op te merken dat het totale **vruchtbaarheidscijfer** lager is in Sint-Pieters-Woluwe (1,6) dan gemiddeld voor het Gewest (1,9).

De evolutie van het uitzicht van de tweede **leeftijdsstructuur** tussen 2005 en 2015 getuigt van de relatieve stabiliteit van de leeftijdsstructuur in Sint-Pieters-Woluwe **2-6**. De lichte bevolkingstoename is in verschillende mate waarneembaar in de meeste leeftijdscategorieën, ook al is de toename iets uitgesprokener voor het aantal personen van 60 tot 64 jaar en het aantal personen van 85 tot 89 jaar (vooral bij de vrouwen). Omgekeerd wordt er tijdens deze periode een zekere afname van het aantal personen tussen 70 en 84 jaar waargenomen in Sint-Pieters-Woluwe. Deze laatste twee fenomenen (toename van het aantal personen van 85 jaar en meer, en afname van de 70- tot 84-jarigen) zijn echter niet specifiek voor Sint-Pieters-Woluwe maar worden ook waargenomen op gewestelijk niveau.

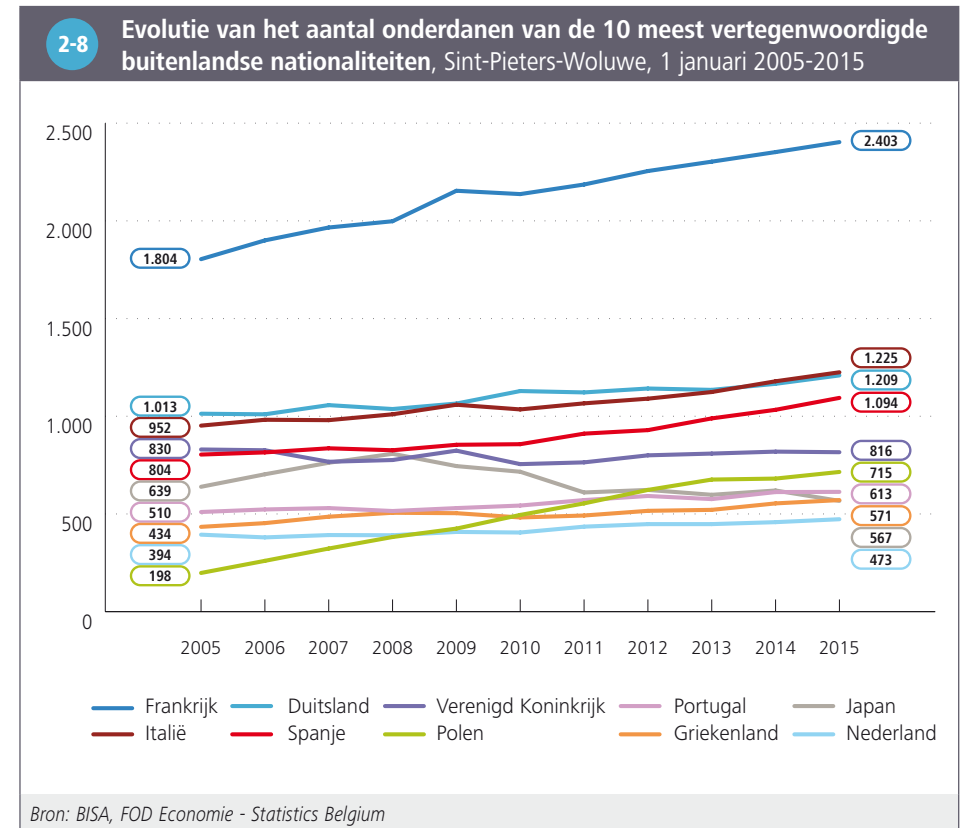
2.3. NATIONALITEITEN

Op 1 januari 2015 hebben 14 681 personen, of 36 % van de bevolking van Sint-Pieters-Woluwe, een buitenlandse **nationaliteit** – een aandeel iets boven het gewestelijk gemiddelde (34 %). 64,5 % van deze personen met een buitenlandse nationaliteit in de gemeente is onderdaan van een land van het Europa van de 15 (EU-15), 16 % van de nieuwe Lidstaten (EU-13) en 7 % van de groep “rest van de OESO”⁴ (van wie ongeveer de helft Japanners, cf. infra). De onderdanen van een land van de EU-15 en de rest van de OESO zijn beduidend meer vertegenwoordigd in de bevolking van Sint-Pieters-Woluwe in vergelijking met het hele Gewest, in tegenstelling met de onderdanen van de meeste andere groepen landen **2-7**.

4 Deze groep omvat de volgende landen: Australië, Canada, Japan, Nieuw-Zeeland, Verenigde Staten en Zuid-Korea.

Onder de personen met een buitenlandse nationaliteit zijn de Fransen veruit het best vertegenwoordigd in Sint-Pieters-Woluwe, gevolgd door de Italianen, de Duitsers en de Spanjaarden **2-8**.

Het aantal personen van elk van de tien meest vertegenwoordigde nationaliteiten in 2015 kende een toename (in verschillende mate) in vergelijking met 2005. Het aantal Polen is sterk toegenomen (als gevolg van de toetreding van Polen tot de EU in 2004), maar hun aantal blijft beperkt in vergelijking met andere gemeenten in het Gewest. Alleen het aantal Japanners en – in mindere mate – het aantal Engelsen is gedaald ten opzichte van 2005. De niet verwaarloosbare aanwezigheid van Japanners in de gemeente heeft meer bepaald te maken met de ligging van de Japanse school in de buurgemeente Oudergem.

2.4. HUISHOUDENS

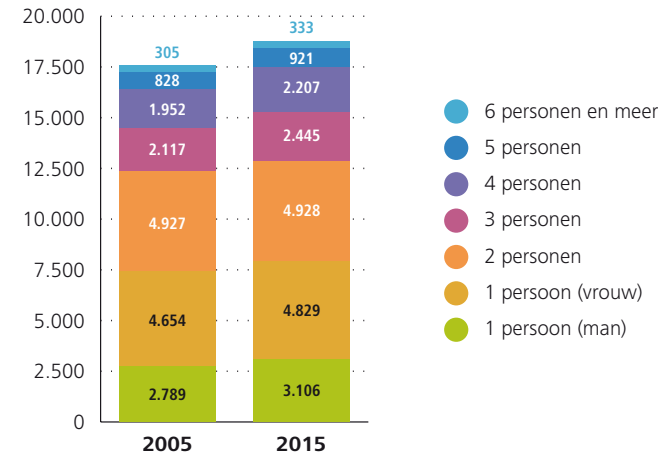
Op 1 januari 2015 telt Sint-Pieters-Woluwe 18 769 private huishoudens of 1 197 huishoudens meer dan in 2005. In 2015 bestaat 42 % van de huishoudens uit één enkele persoon, 26 % uit twee personen en 32 % uit ten minste drie personen in Sint-Pieters-Woluwe (tegen respectievelijk 42 %, 28 % en 30 % in 2005). Het aandeel huishoudens met ten minste drie personen is dus licht gestegen in Sint-Pieters-Woluwe en dit gaat ten koste van de huishoudens met twee personen **2-9**.

De gemiddelde **grootte** van de private huishoudens in Sint-Pieters-Woluwe (2,17) komt zeer dicht in de buurt van de gemiddelde grootte op het niveau van het Gewest (2,14) in 2015.

Alleenwonenden zijn minder vertegenwoordigd in de totale huishoudens in Sint-Pieters-Woluwe dan op niveau van het Gewest (42 % tegen 46,5 %). Omgekeerd zijn koppels met kinderen (25,5 % van de huishoudens) en, vooral, koppels zonder kinderen (19 %) oververtegenwoordigd in Sint-Pieters-Woluwe. Eenoudergezinnen zijn iets minder vertegenwoordigd dan in het Gewest **2-10**. Net als in heel wat gemeenten van de **tweede kroon** (waar de bevolking relatief ouder is dan in het Gewest), zijn vrouwen in de meerderheid onder de alleenwonenden in Sint-Pieters-Woluwe (61 % tegen 50 % in het Gewest). Tot slot is 84 % van de alleenstaande ouders (eenoudergezinnen) een vrouw, een aandeel dat iets lager is dan in het Gewest⁵.

2-9

Evolutie van het aantal private huishoudens per grootte, Sint-Pieters-Woluwe, 1 januari 2005 en 2015

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

2-10

Aantal private huishoudens volgens type, 1 januari 2015

	Sint-Pieters-Woluwe		Brussels Gewest	
	Aantal	%	Aantal	%
Alleenwonenden	7.885	42,0	252.404	46,5
Koppels zonder kinderen	3.630	19,3	82.157	15,1
<i>Gehuwden</i>	2.859	15,2	56.694	10,4
<i>Samenwonenden</i>	771	4,1	25.463	4,7
Koppels met kind(eren)	4.783	25,5	128.289	23,6
<i>Gehuwden</i>	4.028	21,5	104.484	19,3
<i>Samenwonenden</i>	755	4,0	23.805	4,4
Alleenstaande ouders	1.997	10,6	62.690	11,6
Andere types	474	2,5	17.130	3,2
Totaal	18.769	100,0	542.670	100,0

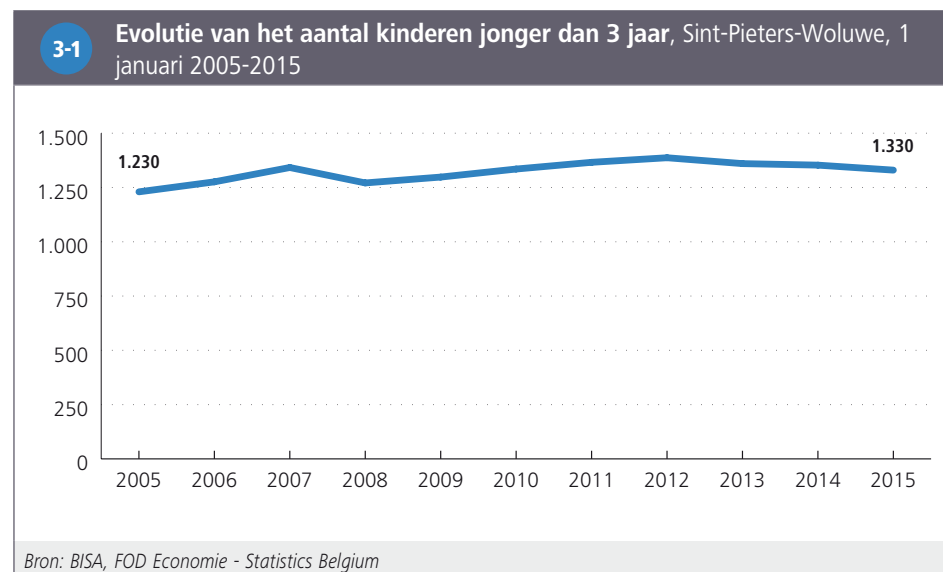
Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

⁵ Aangezien men maar op één plaats gedomicilieerd kan zijn en dit in geval van bilocatie voor de kinderen meestal bij de moeder is, wordt het aantal alleenstaande vaders onderschat.

3. JONGE KINDEREN

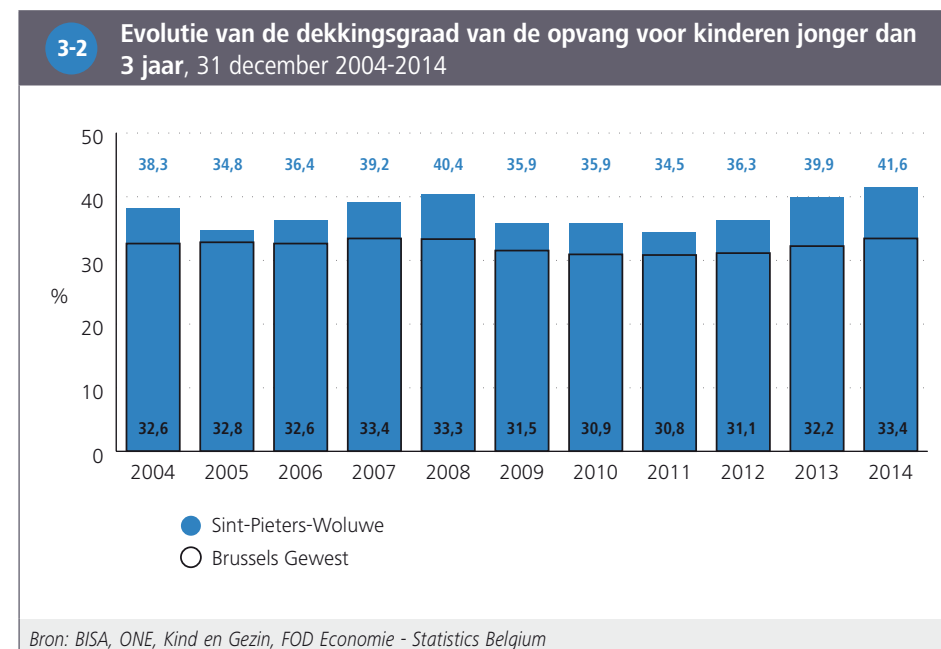
3.1. EVOLUTIE VAN HET AANTAL KINDEREN JONGER DAN 3 JAAR

Op 1 januari 2015 telt Sint-Pieters-Woluwe 1 330 kinderen jonger dan 3 jaar, goed voor 3,2 % van de totale bevolking (tegen 4,6 % in het Brussels Gewest). Het aantal kinderen van deze leeftijd steeg tussen 2005 en 2015 in de gemeente met 8 %, een groeicijfer dat beduidend lager is dan de groei op het niveau van het Gewest (+25 %) **3-1**.

3.2. KINDEROPVANG: DEKKINGSGRAAD EN TOEGANKELIJKHEID

De **dekkingsgraad** van de opvang van kinderen jonger dan 3 jaar is in Sint-Pieters-Woluwe hoger dan in het Gewest, met ongeveer vier plaatsen voor tien kinderen van deze leeftijd op 31 december 2014 (tegen drie voor tien kinderen in het Gewest) **3-2**.

Op 31 december 2014 waren er in totaal 553 plaatsen in de kinderopvang in Sint-Pieters-Woluwe **3-3**. Het gaat hier om alle plaatsen, waarvan sommige zijn voorbehouden voor kinderen van het personeel van ondernemingen of instellingen, die niet noodzakelijk in het Brussels Gewest wonen. Net als in de meeste Brusselse gemeenten gaat het hoofdzakelijk om plaatsen in collectieve opvang (98 %). Er is relatief weinig gezinsopvang (onthaalouders) in het Gewest.

Wanneer we de opvangplaatsen die gereserveerd zijn voor bepaalde categorieën (bijvoorbeeld kinderdagverblijven die verbonden zijn aan een bedrijf of die enkel kinderen opvangen van bepaalde nationaliteiten of religieuze groepen) buiten beschouwing laten, en enkel rekening houden met opvangplaatsen waarvoor het tarief berekend wordt in functie van het inkomen van de ouders, bedraagt de dekkingsgraad drie plaatsen voor tien kinderen (jonger dan 3 jaar) in Sint-Pieters-Woluwe (tegenover twee plaatsen voor tien kinderen in het Brussels Gewest).

3-3 Kinderopvang voor kinderen jonger dan 3 jaar en toegankelijkheid, 31 december 2014		
	Sint-Pieters-Woluwe	Brussels Gewest
Kinderopvang		
Aantal kinderopvangplaatsen in collectieve opvang	542	17.408
Aantal kinderopvangplaatsen in gezinsopvang	11	573
Totaal aantal kinderopvangplaatsen	553	17.981
Toegankelijkheid		
Aantal kinderopvangplaatsen voor 100 kinderen jonger dan 3 jaar	41,6	33,4
Aantal kinderopvangplaatsen (aan het inkomen gekoppeld tarief en toegankelijk voor iedereen) voor 100 kinderen jonger dan 3 jaar	29,8	19,9
Aandeel kinderopvangplaatsen (aan het inkomen gekoppeld tarief) in het totaal aantal plaatsen (%)	71,6	70,8
<i>Bron: BISA, ONE, Kind en Gezin, FOD Economie - Statistics Belgium</i>		

4. ONDERWIJS

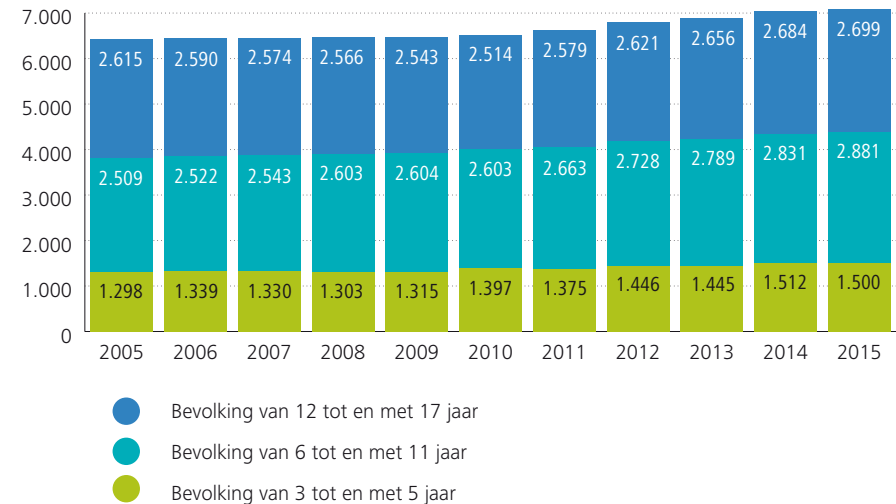
4.1. EVOLUTIE VAN DE BEVOLKING VAN 3 TOT EN MET 17 JAAR

Tussen 2005 en 2015 is het aantal kinderen en jongeren van 3 tot 17 jaar in Sint-Pieters-Woluwe gestegen, maar hun aandeel in de bevolking is vrij stabiel gebleven. In 2015 vertegenwoordigen de kinderen van 3 tot 5 jaar, van 6 tot 11 jaar en de jongeren van 12 tot 17 jaar respectievelijk 3,7 %, 7 % en 6,6 % van de totale bevolking in de gemeente.

Merk op dat de bevolkingscijfers die weergegeven zijn in de figuur 4-1 enkel betrekking hebben op de [officiële bevolking](#), en dat bepaalde kinderen (waarvan de ouders bijvoorbeeld ingeschreven zijn in het Wachtregister of die zonder wettig verblijf in het land verblijven) die hier wel schoollopen niet meegeteld worden. Deze kinderen worden daarentegen wel mee opgenomen in de gegevens over de schoolbevolking (zie volgende paragraaf). Daartegenover zijn er ook kinderen die wel in de officiële bevolkingscijfers voorkomen, maar die we niet terugvinden in de schoolbevolking. Deze schoolbevolking telt immers enkel de kinderen die schoollopen in een school van de Franse of Vlaamse Gemeenschap. Dit fenomeen lijkt in Sint-Pieters-Woluwe belangrijker dan het eerste voor de leerlingen van het lager en het secundair onderwijs, daar de schoolbevolking kleiner is dan het aantal kinderen en jongeren die opgenomen zijn in de officiële bevolkingscijfers.

4-1

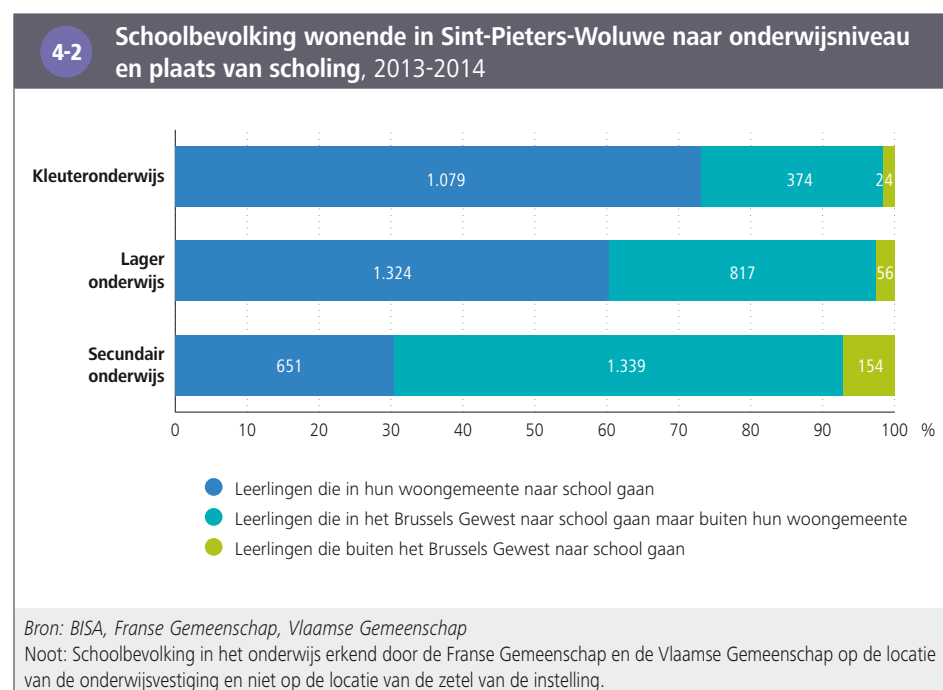
Evolutie van de bevolking van 3 tot en met 17 jaar, Sint-Pieters-Woluwe, 1 januari 2005-2015

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

4.2. SCHOOLBEVOLKING: ONDERWIJSNIVEAU, PLAATS VAN SCHOLING EN ONDERWIJSVORM

Tijdens het schooljaar 2013-2014 waren respectievelijk 1 477, 2 195 en 2 144 **leerlingen** die in Sint-Pieters-Woluwe wonen in het kleuter-, lager en secundair onderwijs (erkend door de Vlaamse of Franse Gemeenschap)⁶ ingeschreven. Van de leerlingen die ingeschreven zijn in het kleuteronderwijs gaat 73 % naar een school in Sint-Pieters-Woluwe, tegen 60 % van de leerlingen in het lager onderwijs en 30 % van de leerlingen in het secundair onderwijs **4-2**.

In vergelijking met het Brussels Gewest volgen leerlingen van het secundair onderwijs die in Sint-Pieters-Woluwe wonen, in verhouding, vaker het algemeen onderwijs en minder het technisch onderwijs en nog minder het beroepsonderwijs: 48 %, 12 % en 5 % van de leerlingen in het secundair onderwijs zijn respectievelijk ingeschreven in het algemeen, het technisch en het beroepsonderwijs, tegen 29 %, 17 % en 16 % van de leerlingen in het hele Gewest **4-3**. Ook het aandeel leerlingen in het bijzonder onderwijs (lager en secundair) is kleiner in Sint-Pieters-Woluwe (2,7 %) dan in het Gewest (4,6 %).

4-3 Verdeling van de schoolbevolking in het leerplichtonderwijs (woonplaats) naar onderwijsniveau en onderwijsvorm, 2013-2014

	Sint-Pieters-Woluwe		Brussels Gewest
	Aantal	% in het niveau	% in het niveau
Lager onderwijs			
Lager onderwijs	2.116	96,4	94,5
Buitengewoon basisonderwijs	79	3,6	5,5
Totaal lager onderwijs	2.195	100,0	100,0
Secundair onderwijs			
Secundair onderwijs 1 ^{ste} graad	687	32,0	33,7
Secundair onderwijs 2 ^{de} en 3 ^{de} graad (en 4 ^{de} graad voor de Franse Gemeenschap)			
Algemeen secundair onderwijs	1.037	48,4	29,2
Technisch secundair onderwijs	260	12,1	16,9
Kunstsecundair onderwijs	5	0,2	0,4
Beroepssecundair onderwijs	115	5,4	16,1
Buitengewoon secundair onderwijs	40	1,9	3,7
Totaal secundair onderwijs	2.144	100,0	100,0

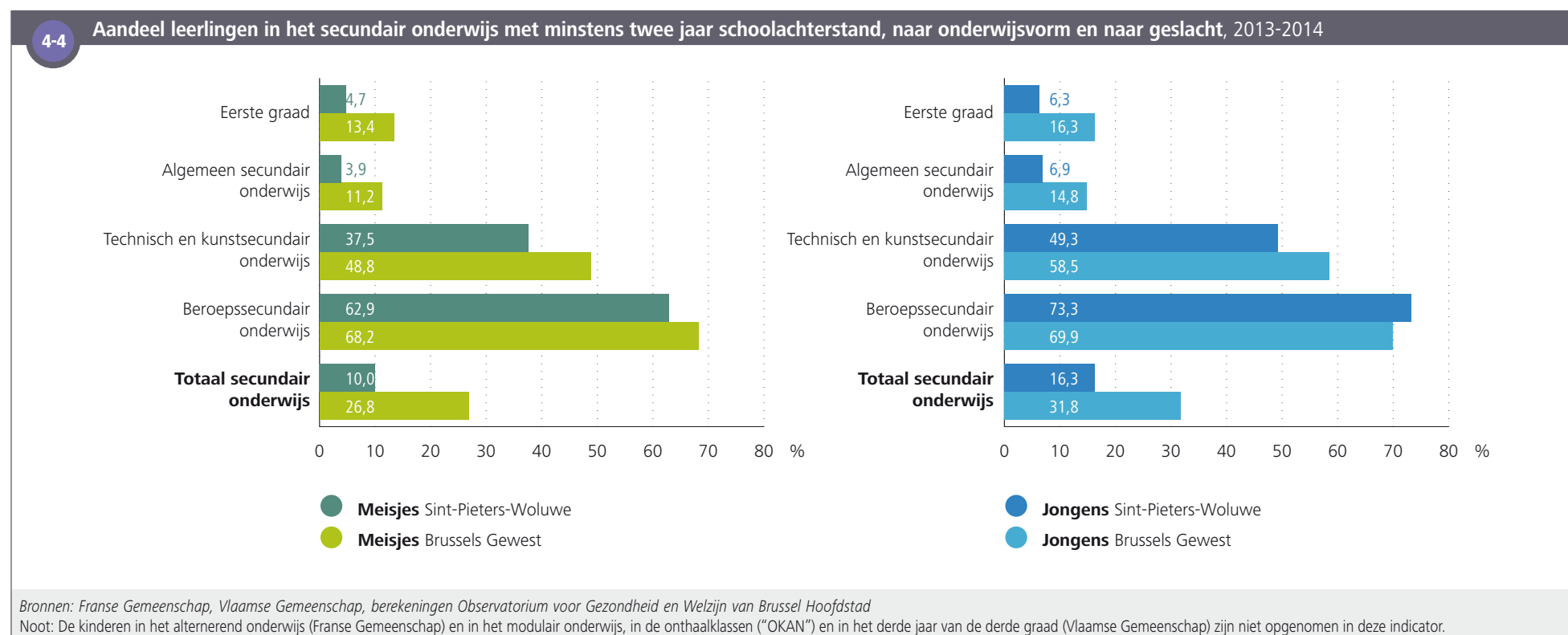
Bron: BISA, Franse Gemeenschap, Vlaamse Gemeenschap
 Noot: De gegevens van de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap zijn per onderwijsvorm gehergroepeerd.

⁶ Leerlingen die onderwijs volgen binnen een school die niet erkend is door de overheid (Europese of internationale scholen, privéscholen die niet officieel erkend zijn door een van de twee Gemeenschappen, thuisonderwijs) zijn dus niet opgenomen in deze statistieken.

4.3. SCHOOLACHERSTAND

Het aandeel leerlingen met een **schoolachterstand** (twee jaar of meer) houdt sterk verband met de onderwijsvorm en dit zowel in Sint-Pieters-Woluwe als in het hele Gewest. Het percentage leerlingen met een schoolachterstand is duidelijk veel hoger in het beroepsonderwijs, gevolgd door het technisch en kunstsonderwijs en vervolgens het algemeen onderwijs. Voor al deze richtingen hebben jongens vaker een schoolachterstand dan meisjes, zowel in Sint-Pieters-Woluwe als in het hele Brussels Gewest.

Het aandeel leerlingen met een schoolachterstand in het secundair onderwijs (alle richtingen samen) ligt in Sint-Pieters-Woluwe beduidend lager dan in het Gewest, zowel voor de meisjes als voor de jongens: 10 % van de meisjes en 16 % van de jongens heeft ten minste twee jaar schoolachterstand in de gemeente, tegen 27 % en 32 % in het Gewest. In vergelijking met het Gewest is de kleinere schoolachterstand bij de leerlingen in Sint-Pieters-Woluwe waarneembaar voor alle niveaus en onderwijsvormen, met uitzondering van het beroepsonderwijs bij de jongens ⁴⁻⁴.

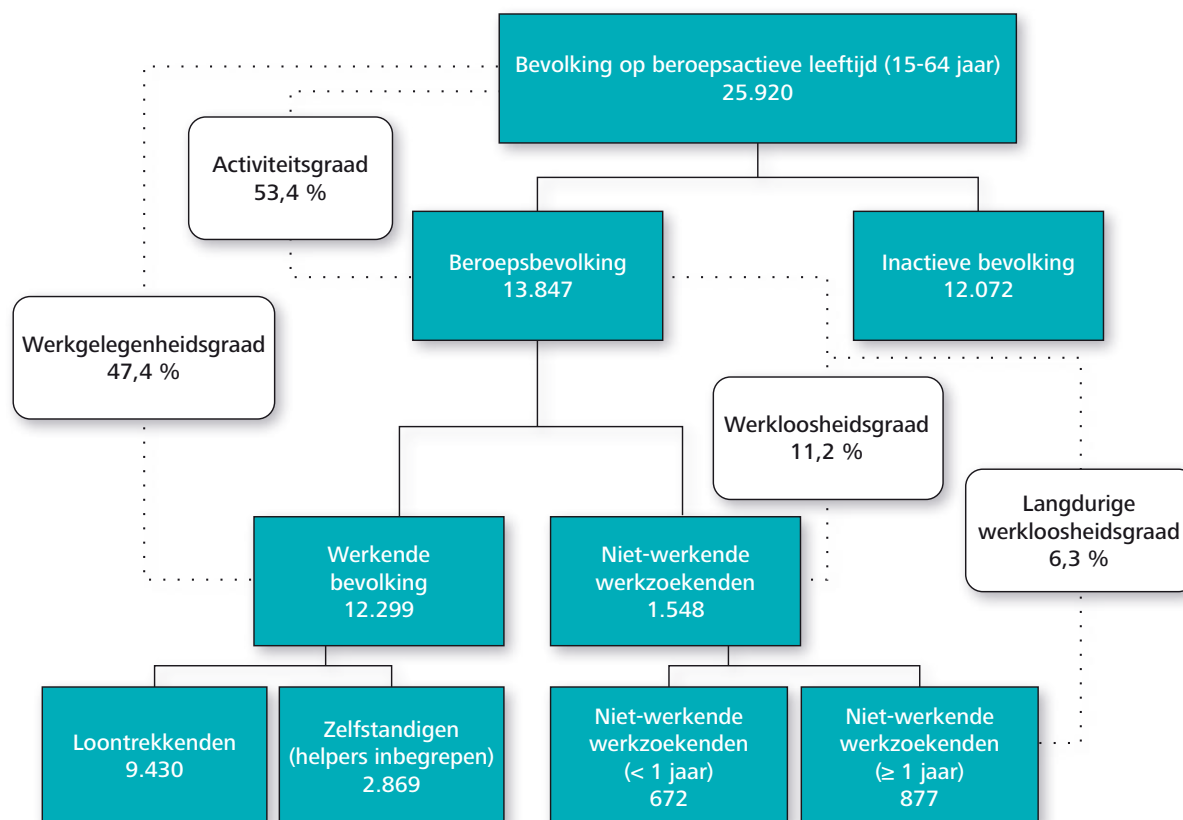
5. ARBEIDSMARKT

5.1. SOCIO-ECONOMISCHE POSITIE VAN DE BEVOLKING

In 2013 is iets meer dan de helft van de 25 920 personen op beroepsactieve leeftijd (15-64 jaar) actief op de arbeidsmarkt in Sint-Pieters-Woluwe⁷. Onder hen hebben er negen op tien een baan en is een op tien bij Actiris ingeschreven als “niet-werkende werkzoekende” (NWWZ). Meer dan de helft van de werklozen is ten minste één jaar werkloos **5-1**.

⁷ In dit hoofdstuk worden de *beroepsbevolking* en de werkende bevolking onderschat omdat de personen die in de Europese en internationale instellingen werken, zeelui bij de koopvaardij, huishoudelijk personeel en zwartwerkers niet in rekening worden gebracht. In de gemeente Sint-Pieters-Woluwe is er een groot aandeel personen die werken in de Europese en internationale instellingen.

5-1 Structuur en kernindicatoren van de bevolking op beroepsactieve leeftijd, Sint-Pieters-Woluwe, jaargemiddelde 2013

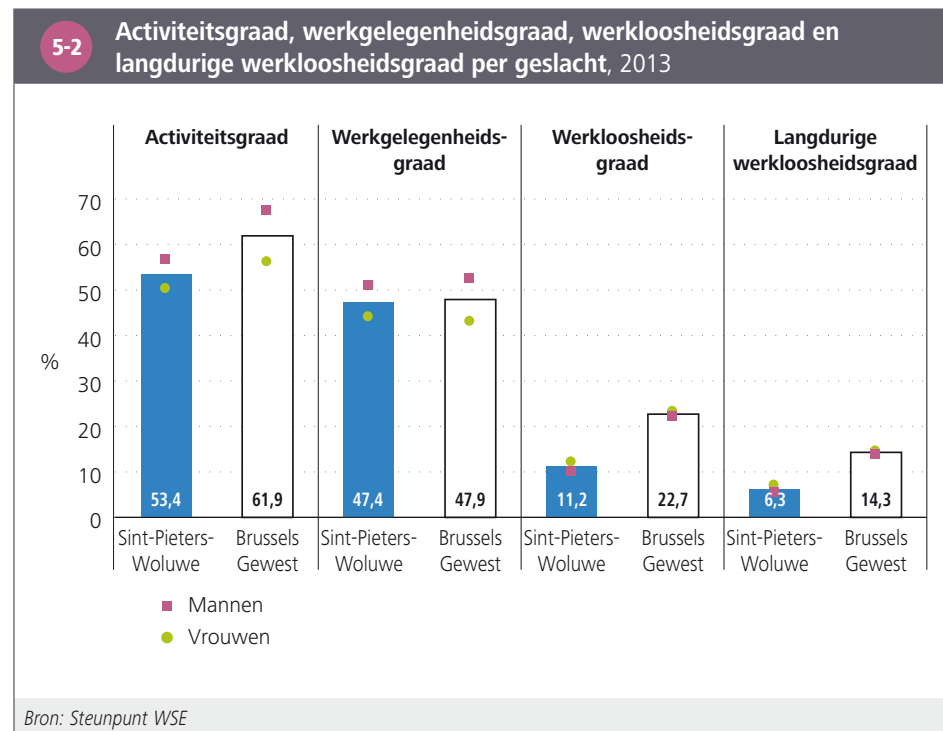

Bronnen: Steunpunt WSE, ACTIRIS

5.2. ACTIVITEITS-, WERKGELEGENHEIDS- EN WERKLOOSHEIDSGRAAD

Vergeleken met het Brussels Gewest is de **activiteitsgraad** in Sint-Pieters-Woluwe minder hoog, zowel voor de mannen als voor de vrouwen. Mogelijks wordt de activiteitsgraad in Sint-Pieters-Woluwe onderschat, daar de werknemers in de Europese en internationale instellingen niet voorkomen in deze statistieken. Bij de **beroepsbevolking** is de **werkloosheidsgraad** (totaal en van lange duur⁸) in Sint-Pieters-Woluwe tweemaal lager dan in het Gewest, zowel voor de mannen als voor de vrouwen.

Wat betreft activiteits- en werkgelegenheidsgraad is er **genderongelijkheid**, maar die is in Sint-Pieters-Woluwe minder sterk dan in het Gewest. Het verschil ten gunste van de mannen op het vlak van werkloosheid is wel iets groter in de gemeente **5-2**.

De **activiteitsgraad** en de **werkloosheidsgraad** in de gemeente zijn lager dan in het Gewest voor alle leeftijdscategorieën, maar in verschillende mate **5-3**. De **activiteitsgraad** van de **jongeren** (15-24 jaar) is bijzonder laag in Sint-Pieters-Woluwe, daar heel wat jongeren in de gemeente hogere studies volgen.

5-3 Activiteitsgraad, werkgelegenheidsgraad en werkloosheidsgraad per leeftijdsgroep, 2013

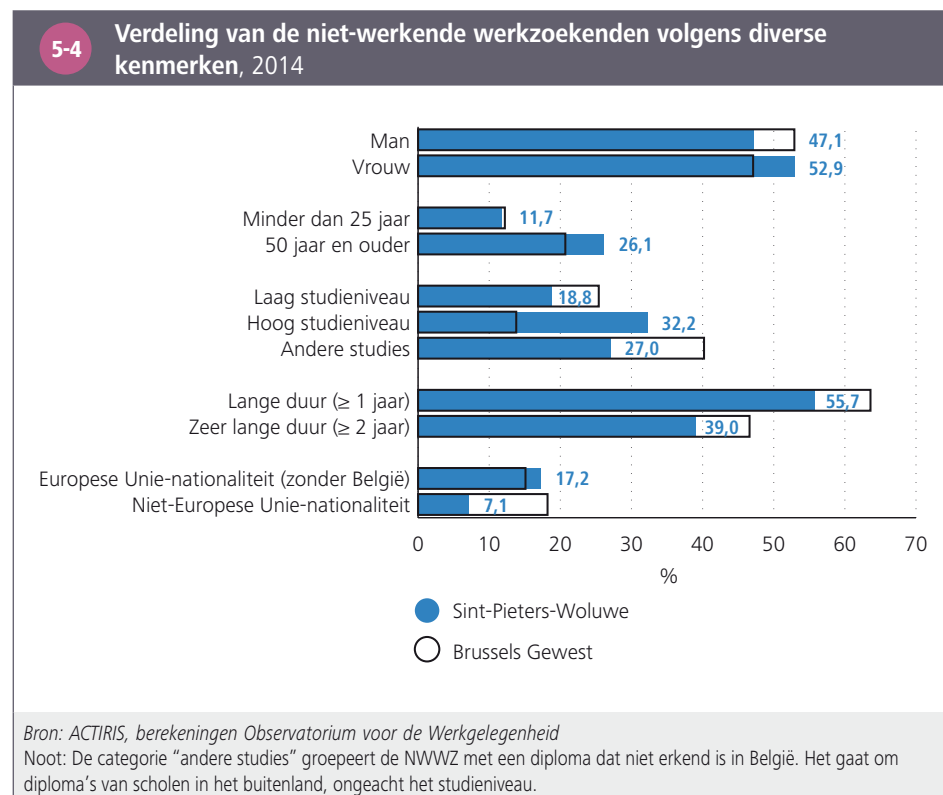
	Activiteitsgraad (%)		Werkgelegenheidsgraad (%)		Werkloosheidsgraad (%)	
	Sint-Pieters-Woluwe	Brussels Gewest	Sint-Pieters-Woluwe	Brussels Gewest	Sint-Pieters-Woluwe	Brussels Gewest
15 tot 24 jaar	16,2	28,7	12,1	18,3	25,5	36,3
25 tot 49 jaar	65,3	73,1	58,1	57,1	11,1	21,9
50 tot 64 jaar	55,7	58,8	50,7	42,1	8,9	20,1
Totaal	53,4	61,9	47,4	47,9	11,2	22,7

Bron: Steunpunt WSE

⁸ De langdurige **werkloosheidsgraad** stemt overeen met het aantal personen dat een jaar of meer werkloos is ten opzichte van de **beroepsbevolking**.

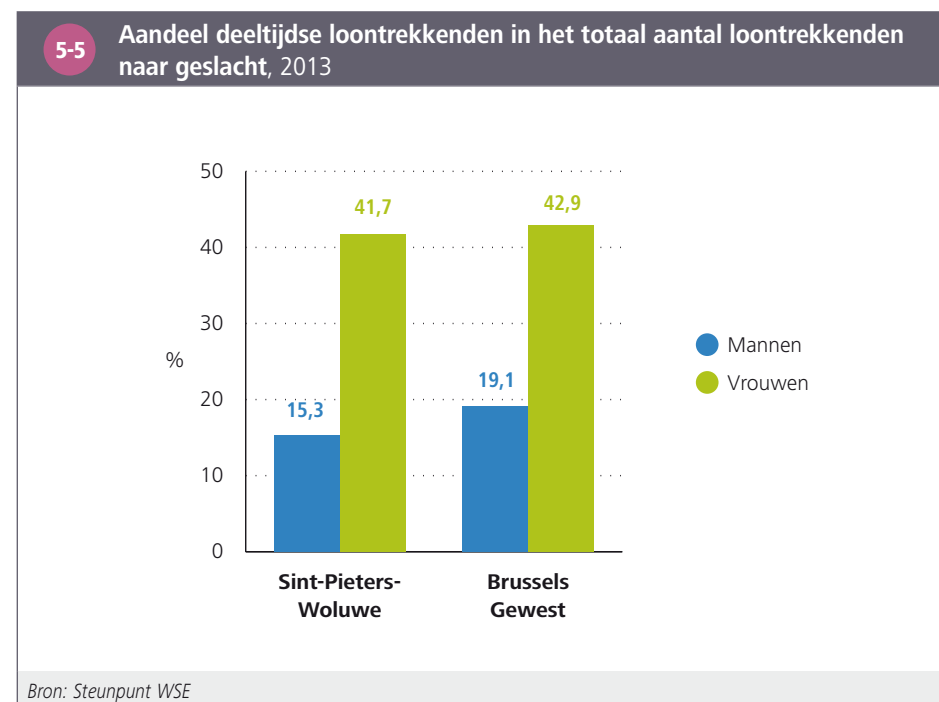
5.3. PROFIEL VAN DE NIET-WERKENDE WERKZOEKENDE

Het profiel van de **niet-werkende werkzoekenden** (NWWZ) verschilt sterk in Sint-Pieters-Woluwe en in het Gewest, wat ook een gedeeltelijke verklaring kan vormen voor de vrij lage **werkløosheidsgraad** in de gemeente. Een van de opvallende verschillen houdt verband met het diploma: verhoudingsgewijs is het studieniveau van de NWWZ in Sint-Pieters-Woluwe duidelijk hoger dan in het Gewest (bijna één derde van hen heeft een hoger onderwijsdiploma in de gemeente). Bovendien is het aandeel NWWZ met een diploma dat in België niet wordt erkend ("andere studies") beduidend kleiner in de gemeente. Voorts vindt men er – naar verhouding – meer onderdanen van een land van de Europese Unie (EU-28), meer vrouwen en meer personen van 50 jaar en ouder. Tot slot is het aandeel langdurig werklozen er minder groot **5-4**.

5.4. DEELTIJDSE WERKNEMERS

Algemeen telt zowel Sint-Pieters-Leeuw als het Gewest duidelijk meer vrouwelijke dan mannelijke deeltijdse werknemers. Het aandeel deeltijdse werknemers is in Sint-Pieters-Leeuw iets minder hoog dan in het Gewest (vooral voor de mannen): 15 % van de mannen en 42 % van de vrouwen met een baan in de gemeente werkt deeltijds, tegen respectievelijk 19 % en 43 % in het Gewest **5-5**.

6. ECONOMISCHE ACTIVITEIT

6.1. BINNENLANDSE WERKGELEGENHEID

Wat de **binnenlandse werkgelegenheid** betreft, telt Sint-Pieters-Leeuw in 2013 13 235 **loontrekkenden** en 3 139 **zelfstandigen** (ongeacht de gemeente waar ze wonen), wat goed is voor respectievelijk 2 % van de loontrekkenden en 4 % van de zelfstandigen in het Gewest.

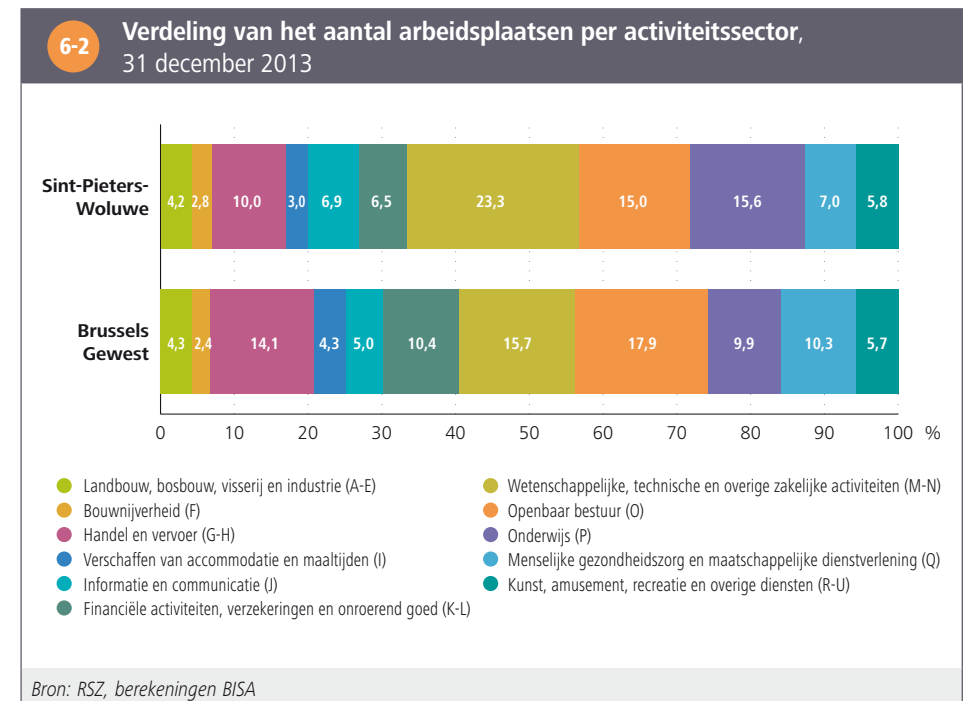
Het aandeel arbeidsplaatsen voor arbeiders is hoger in Sint-Pieters-Woluwe dan in het Gewest (25 % tegenover 20 %), in tegenstelling met de arbeidsplaatsen voor bedienden en – in mindere mate weliswaar – voor ambtenaren. Daarnaast worden de meeste arbeidsplaatsen in de gemeente ingenomen door vrouwen (55 %, tegenover 50 % voor het Gewest) **6-1**.

6-1 Aantal arbeidsplaatsen naar plaats van tewerkstelling per geslacht en statuut, 31 december 2013		
	Sint-Pieters-Woluwe	Brussels Gewest
Aantal arbeidsplaatsen naar plaats van tewerkstelling	12.231	621.821
Verdeling naar geslacht (in % van het totaal)		
Man	44,7	49,8
Vrouw	55,3	50,2
Verdeling naar statuut (in % van het totaal)		
Arbeider	25,1	20,2
Bediende	56,6	60,8
Ambtenaar	18,3	19,1

Bron: RSZ, berekeningen BISA

Uit de verdeling van de arbeidsplaatsen per **activiteitstak** op het grondgebied van Sint-Pieters-Woluwe blijkt dat er bepaalde verschillen bestaan ten opzichte van de situatie in het Brussels Gewest **6-2**. De sector van de diensten aan ondernemingen is de belangrijkste sector qua tewerkstelling in de gemeente, met 23 % van de

arbeidsplaatsen (tegen 16 % in het Gewest). Het gaat grotendeels om arbeidsplaatsen in de activiteitssector “administratieve en ondersteunende diensten” (die meer bepaald heel wat van de arbeidsplaatsen in verband met de dienstencheques omvat). De op één na grootste sector inzake arbeidsplaatsen in Sint-Pieters-Woluwe is die van het onderwijs (16 % van de banen, tegen 10 % voor het Gewest), en dit houdt verband met het grote aantal scholen in de gemeente.

6.2. ONDERNEMINGEN

De statistieken die hier worden vermeld over het **aantal ondernemingen** hebben enerzijds betrekking op de **lokale vestigingseenheden** (exploitatiezetels van de ondernemingen met minstens een werknemer die aangegeven is bij de RSZ) en anderzijds op de **btw-plichtige ondernemingen**⁹ (enkel de maatschappelijke zetels van ondernemingen tellen mee).

Op 31 december 2013 telt Sint-Pieters-Woluwe 1 048 **lokale vestigingseenheden** op haar grondgebied (i.e. 3 % van het totale aantal eenheden in het Brussels Gewest). De verdeling volgens **grootte** van de vestigingen – vergeleken aan de hand van het aantal loontrekkenden – wijst op een lichte oververtegenwoordiging van de kleine ondernemingen in de gemeente (1 tot 9 werknemers) **6-3**.

6-3 Aantal lokale vestigingseenheden volgens grootte, 31 december 2013		
	Sint-Pieters-Woluwe	Brussels Gewest
Totale aantal lokale vestigingseenheden	1.048	34.881
Verdeling naar grootteklasse in aantal werknemers (in % van het totaal)		
1 tot 9 werknemers	80,2	78,2
10 tot 49 werknemers	15,1	16,6
50 tot 199 werknemers	3,7	3,8
200 werknemers en meer	1,0	1,4
Bron: RSZ, gedecentraliseerde gegevens, berekeningen BISA Noot: Locatie volgens de zetel van de lokale vestigingseenheid .		

Op 31 december 2014 hebben 3 376 **btw-plichtige ondernemingen** hun maatschappelijke zetel in Sint-Pieters-Woluwe, of bijna 4 % van alle btw-plichtige ondernemingen in het Brussels Gewest.

De dynamiek van de **oprichting** van ondernemingen was tussen 2010 en 2014 iets minder groot in Sint-Pieters-Woluwe dan in het Gewest: gemiddeld werden er minder dan 11 ondernemingen per jaar opgericht op 100 ondernemingen, tegenover 12 op 100 in het Gewest. Ook de **stopzettingen** waren naar verhouding iets minder talrijk: gemiddeld 7 stopzettingen per jaar op 100 ondernemingen in de gemeente, tegenover 8 op 100 in het Gewest.

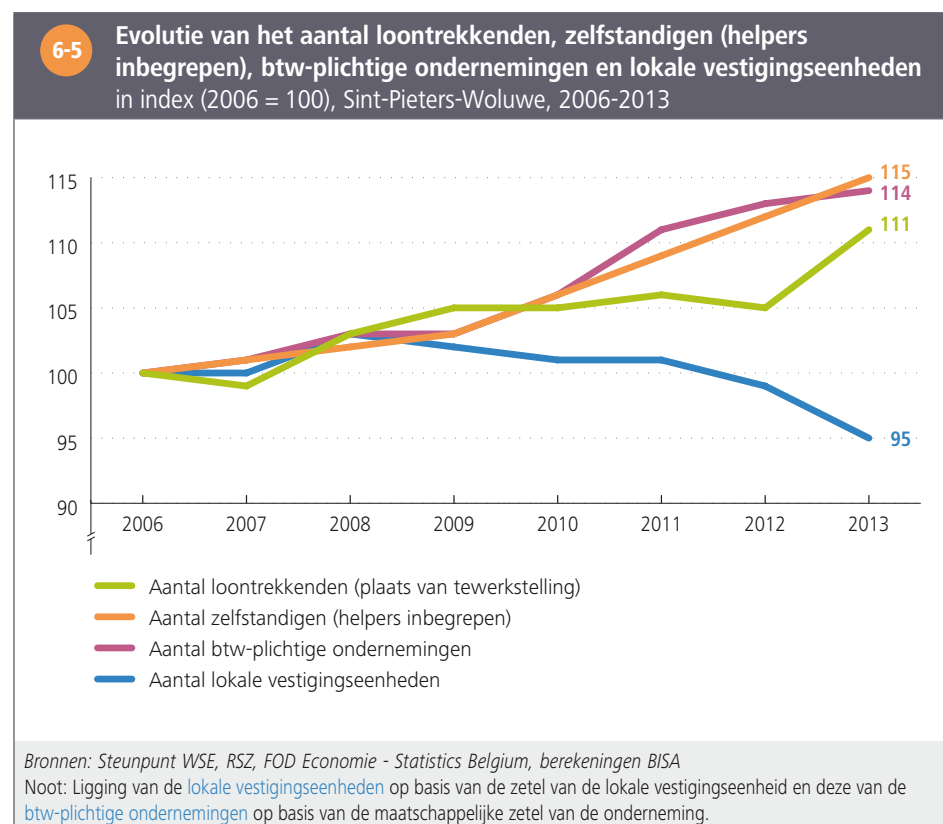
Faillissementen (die slechts een deel van de stopzettingen vertegenwoordigen) waren – naar verhouding – beduidend minder talrijk in Sint-Pieters-Woluwe in deze periode (minder dan één onderneming op 100 in de gemeente tegen 2,6 ondernemingen op 100 voor het Gewest) **6-4**.

6-4 Demografisch verloop van de ondernemingen		
	Sint-Pieters-Woluwe	Brussels Gewest
Aantal btw-plichtige ondernemingen op 31 december 2014	3.376	94.436
Gemiddelde jaarlijkse oprichtingsgraad van btw-plichtige ondernemingen (2010-2014) (%)	10,6	12,0
Gemiddelde jaarlijkse stopzettingsgraad van btw-plichtige ondernemingen (2010-2014) (%)	6,9	8,3
Gemiddelde jaarlijkse faillissementsgraad van ondernemingen (2010-2014) (%)	0,9	2,6
Bron: FOD Economie - Statistics Belgium, berekeningen BISA Noot: Locatie volgens de maatschappelijke zetel van de wettelijke eenheid. De verschillende percentages stemmen overeen met de jaarlijkse gemiddelde percentages voor de periode 2010-2014.		

⁹ Het aantal **btw-plichtige ondernemingen** is bijna altijd hoger dan het aantal **lokale vestigingseenheden** in een gemeente. Dat is te wijten aan het feit dat de statistieken van de btw-plichtige ondernemingen ook de ondernemingen vermelden die geen enkele werknemer aangeven bij de RSZ, wat het geval is voor een groot aantal zelfstandigen. Deze ondernemingen zonder werknemers worden niet in de statistieken over de lokale vestigingseenheden vermeld.

6.3. EVOLUTIE 2006-2013

Het aantal loontrekkenden in Sint-Pieters-Woluwe is gestegen tijdens de periode 2006-2013 ondanks een daling van het aantal [lokale vestigingseenheden](#). Ook het aantal [btw-plichtige ondernemingen](#) is gestegen tijdens de periode. Tot slot kende ook het aantal zelfstandigen in Sint-Pieters-Woluwe een zekere groei (+15 %), deze toename verliep weliswaar tweemaal minder snel dan in het Brussels Gewest [6-5](#).

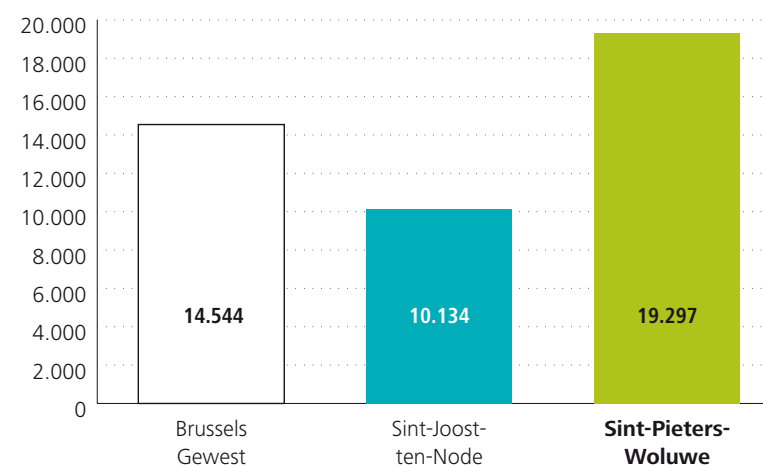
7. INKOMENS

7.1. FISCALE INKOMENS

Op basis van de [fiscale statistieken](#) en rekening houdend met de samenstelling van de huishoudens, bedraagt het [gemiddeld inkomen](#)¹⁰ in Sint-Pieters-Woluwe 19 297 euro voor het jaar 2012, i.e. 33 % boven het Brusselse gemiddelde. Het gemiddeld inkomen is het hoogste van het hele Gewest in de gemeente Sint-Pieters-Woluwe en het laagste in Sint-Joost-ten-Node **7-1**.

7-1

Gemiddeld inkomen na belastingen per gewijzigde verbruikseenheid in euro, inkomens 2012

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

¹⁰ Het gaat hier om het [gemiddeld inkomen per gewijzigde verbruikseenheid](#) (GVE) (na belastingen), zie woordenlijst.

7-2

Gemiddeld inkomen na belastingen per gewijzigde verbruikseenheid per statistische sector in euro, Sint-Pieters-Woluwe, inkomens 2012

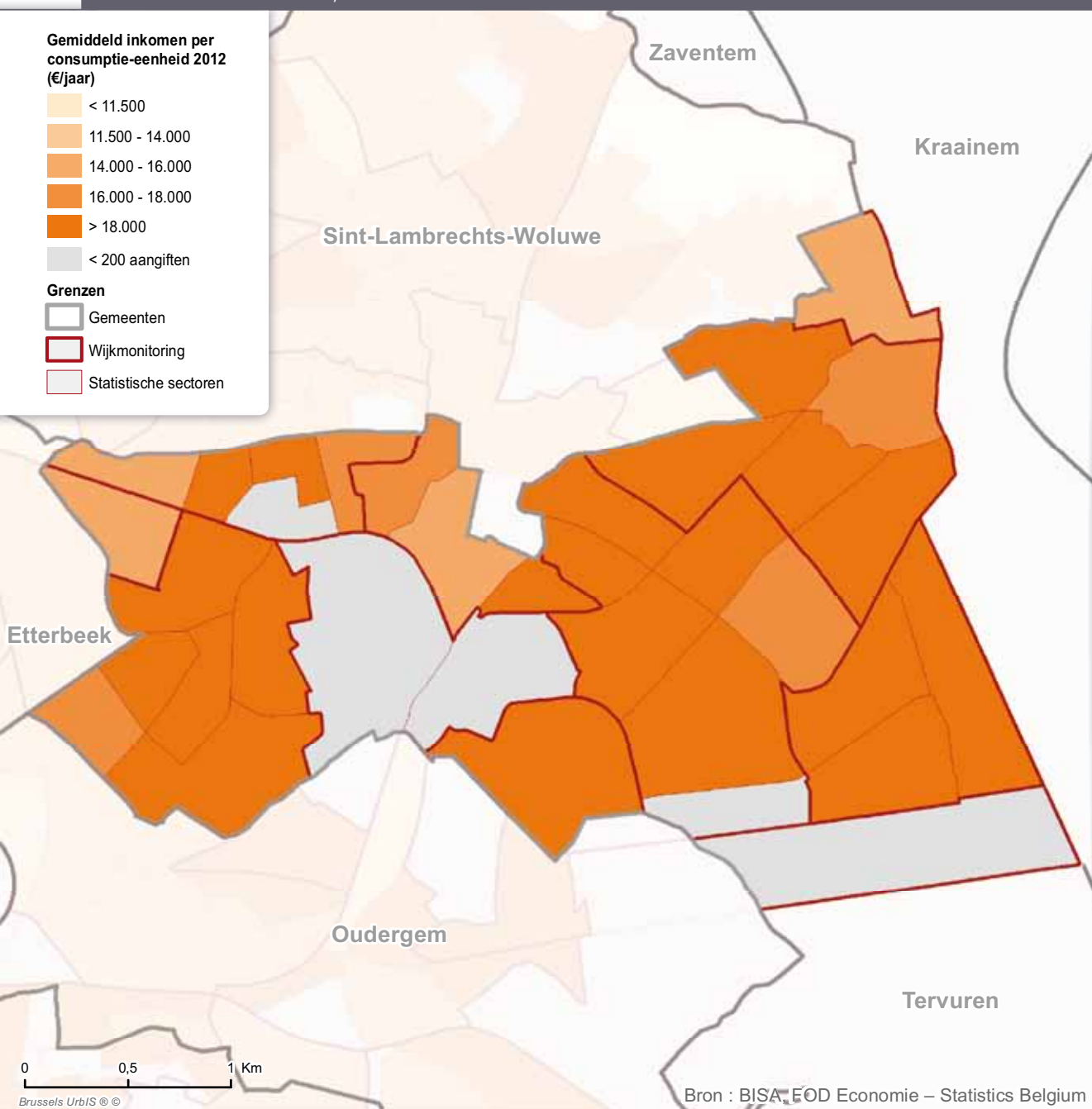
Gemiddeld inkomen per consumptie-eenheid 2012 (€/jaar)

- < 11.500
- 11.500 - 14.000
- 14.000 - 16.000
- 16.000 - 18.000
- > 18.000

< 200 aangiften

Grenzen

- Gemeenten
- Wijkmonitoring
- Statistische sectoren

De gemiddelde **inkomens** zijn hoog (hoger dan 18 000 euro) in het grootste deel van het grondgebied van Sint-Pieters-Woluwe **7-2**. Geen enkele **statistische sector** van de gemeente heeft een **gemiddeld inkomen** dat lager is dan het gemiddeld inkomen in het Brussels Gewest. De laagste gemiddelde inkomens (tussen 14 000 en 16 000 euro) vinden we in de statistische sectoren Hertogstraat, Sint-Michielscollege, Woluwelaan en Kapelleveld. Deze laatste sector, helemaal in het noordoosten van de gemeente, bestaat grotendeels uit sociale woningen (de Kapelleveldwijk, deels in Sint-Pieters-Woluwe en deels in Sint-Lambrechts-Woluwe). In de statistische sectoren Centrum, Don Bosco, Mimosas, Salomélaan en Stokkel liggen de gemiddelde inkomens tussen 16 000 en 18 000 euro. Het gemiddeld inkomen is het hoogst (meer dan 30 000 euro) in de sector Groene Corniche, helemaal in het oosten van de gemeente. Dit is de sector met het hoogste gemiddelde inkomen van het hele Gewest.

De **inkomensongelijkheid**, gemeten door de **Gini-coëfficiënt**¹¹, lijkt beduidend hoger in Sint-Pieters-Woluwe dan gemiddeld in de 19 gemeenten **7-3**.

7-3

Gini-coëfficiënt, fiscale inkomens 2012

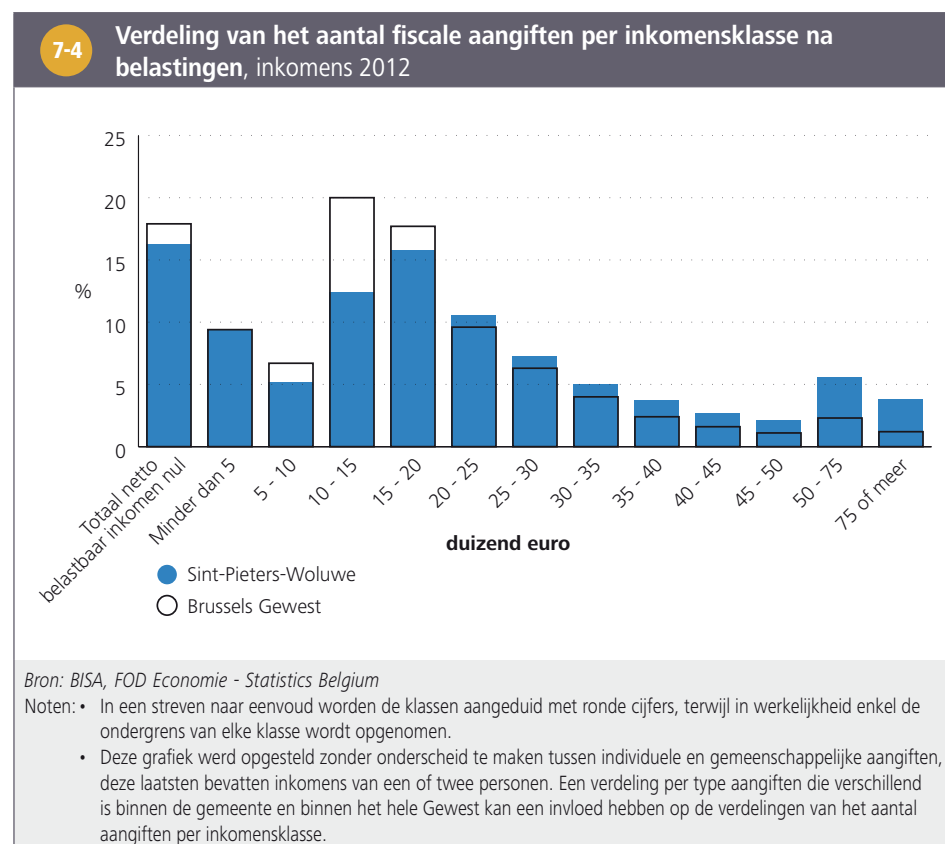
	Sint-Pieters-Woluwe	Gemiddelde van de 19 gemeenten
Gini-coëfficiënt - Totaal netto belastbaar inkomen	0,54	0,46
Gini-coëfficiënt - Inkomen na belastingen	0,48	0,39

Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium

11 De hier voorgestelde **Gini-coëfficiënt** wordt berekend op basis van de fiscale statistieken en moet onderscheiden worden van deze berekend door Statistics Belgium op basis van de gegevens van de SILC enquête.

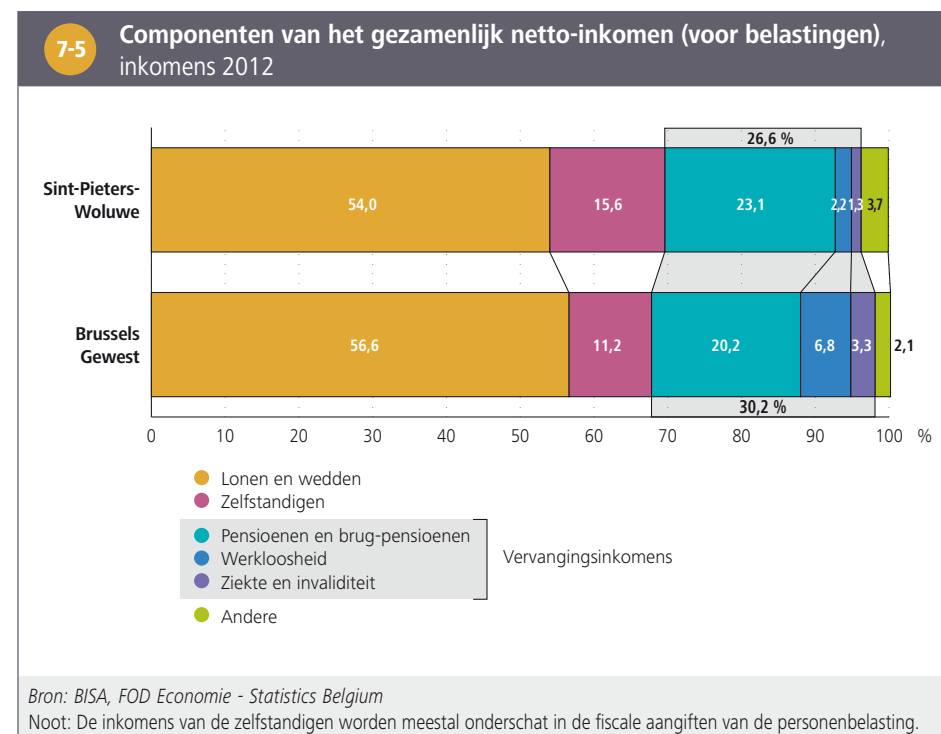
Er zijn duidelijk meer **aangiften** van inkomens van meer dan 20 000 euro en in het bijzonder van inkomens hoger dan 50 000 euro in Sint-Pieters-Woluwe dan in het Gewest, wat de hogere **Gini-coëfficiënt** in de gemeente helpt verklaren. De aangiften van inkomens lager dan 20 000 euro en meer bepaald van inkomens tussen 10 000 en 15 000 euro zijn dan weer duidelijk minder vertegenwoordigd in Sint-Pieters-Woluwe in vergelijking met hun aandeel in het Gewest **7-4**.

Het aandeel van de aangiften waarvan het totaal netto belastbaar inkomen gelijk is aan nul, is in Sint-Pieters-Woluwe lager dan in het Brussels Gewest. De aangiften waarvan het totaal netto belastbaar inkomen nul is, zijn van personen met vrijgestelde inkomens of die geen enkel inkomen aangeven aan de personenbelasting. Het kan gaan om personen die niet-belastbare sociale uitkeringen (zoals het **leefloon**) ontvangen, internationale ambtenaren, bepaalde studenten, bepaalde zelfstandigen of personen die effectief geen enkel inkomen ontvangen.

Deze categorieën van belastingplichtigen kunnen in bepaalde gevallen ook in de heel lage inkomensklassen staan (lager dan 10 000 euro). Deze inkomensklassen moeten met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, gezien de vertekeningen die inherent zijn aan de **fiscale statistiek**¹².

Uit de analyse van de **bron** van deze fiscale inkomens (vóór belastingen) in 2012 blijkt dat het aandeel van de fiscale inkomens uit zelfstandige arbeid in Sint-Pieters-Woluwe hoger is dan in het Brussels Gewest. Daarnaast is het aandeel van de inkomens uit pensioenen hoger in Sint-Pieters-Woluwe (verband met het hoger aandeel bejaarden), in tegenstelling tot het aandeel van de inkomens uit werkloosheidsuitkeringen en ziekte- en invaliditeitsuitkeringen **7-5**.

12 Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (2016), *Fiscale statistiek van de inkomens, een geschikte gegevensbron om de levensstandaard van de Brusselaars te meten?* Focus nr. 14, februari 2016.

7.2. PERSONEN DIE LEVEN VAN EEN MINIMUM- OF VERVANGINGSINKOMEN

Het aantal mensen dat recht heeft op een vervangingsinkomen (werkloosheidsuitkering of invaliditeitsuitkering) of op een bijstandsuitkering is een indicator voor het aantal mensen dat moet rondkomen met een **beperkt inkomen**. De bedragen van deze vervangingsinkomens en bijstandsuitkeringen liggen immers vaak onder de [armoederisicogrens](#)¹³.

Het percentage van de bevolking dat leeft met een vervangingsinkomen (uitgezonderd de pensioenen) of een bijstandsuitkering is in Sint-Pieters-Woluwe beduidend lager dan in het Brussels Gewest, ongeacht de leeftijdscategorie.

In Sint-Pieters-Woluwe leeft 6 % van de bevolking op beroepsactieve leeftijd (18-64 jaar) met een werkloosheids- of inschakelingsuitkering, 1 % met een [leefloon](#) of een [equivalent leefloon](#), 2 % met een invaliditeitsuitkering en 1 % met een uitkering voor personen met een handicap. Van de jonge volwassenen (18-24 jaar) leeft 3 % met een (equivalent) leefloon. Bij de senioren (65 jaar en meer) leeft 4 % met de inkomensgarantie voor ouderen (IGO) **7-6**.

7-6

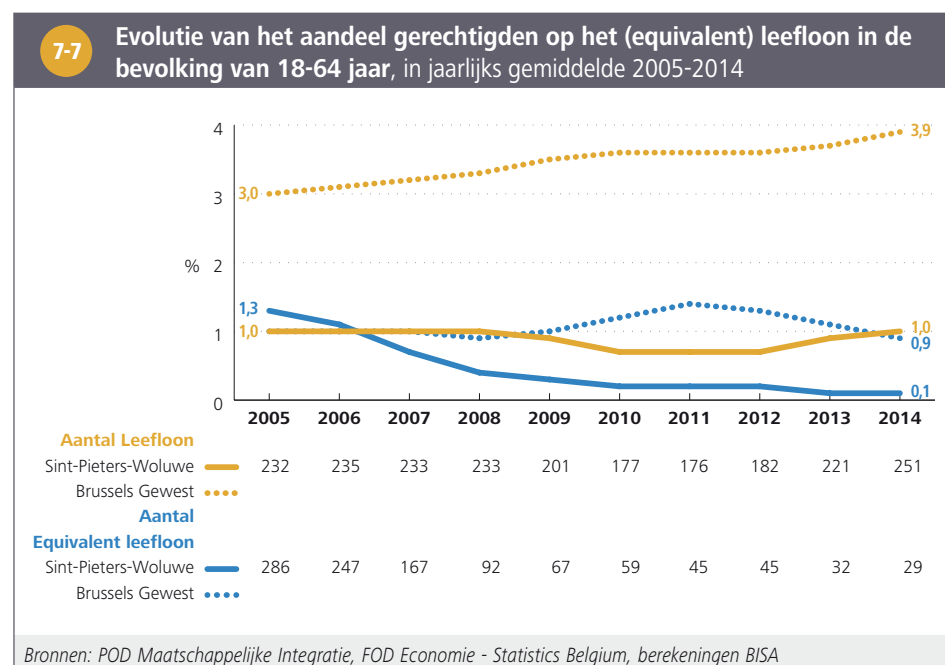
Aantal en aandeel personen dat een beroep doet op een werkloosheidsuitkering, invaliditeitsuitkering of bijstandsuitkering, per leeftijdsklasse, 1 januari 2014

	Sint-Pieters-Woluwe		Brussels Gewest
	Aantal	%	%
Bevolking van 18 tot 24 jaar	3.398	100,0	100,0
Leefloon of equivalent leefloon van het OCMW	109	3,2	10,6
Werkloosheidsuitkering ¹	72	2,1	6,9
Bevolking van 18 tot 64 jaar	24.663	100,0	100,0
Leefloon of equivalent leefloon van het OCMW	267	1,1	4,9
Werkloosheidsuitkering ¹	1.541	6,2	12,9
Invaliditeitsuitkeringen ²	474	1,9	3,9
Uitkering voor personen met een handicap ²	312	1,3	1,9
Bevolking van 65 jaar en meer	7.798	100,0	100,0
Inkomensgarantie voor ouderen	305	3,9	10,7
Uitkering voor personen met een handicap ²	166	2,1	6,5
Bronnen: POD Maatschappelijke Integratie, RVA, RIZIV, FOD Sociale Zekerheid, RVP, FOD Economie - Statistics Belgium, berekeningen BISA en Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad			
Noten: [1] Het gaat om het aantal betalingen van uitkeringen.			
[2] Gegevens op 31 december 2013			

13 Observatorium voor Gezondheid en Welzijn Brussel-Hoofdstad (2015) *Welzijnsbarometer 2015*. Brussel: Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

De **evolutie** van het aandeel gerechtigden op het **leefloon** in de bevolking (18-64 jaar) in Sint-Pieters-Woluwe tussen 2005 en 2014 wijst op een verschillende tendens dan die welke in het Gewest wordt waargenomen: algemeen stagneerde het aandeel gerechtigden op het **leefloon** in de gemeente, terwijl hun aandeel steeg in het Gewest. Het verschil tussen het aandeel leefloongerechtigden in Sint-Pieters-Woluwe enerzijds en het Gewest anderzijds is tijdens deze periode dus groter geworden **7-7**.

De evolutie van het aandeel gerechtigden op het **equivalent leefloon** in Sint-Pieters-Woluwe verschilt eveneens van die in het Gewest. In de gemeente daalde hun aandeel sterk in het begin van de periode en sinds 2010 is het nagenoeg gelijk aan nul. In het Gewest stagneerde het aandeel gerechtigden op het **equivalent leefloon** in het begin van de periode, waarna het steeg tot in 2012 en vervolgens daalde (grotendeels als gevolg van bepaalde federale maatregelen inzake asiel- en migratiebeleid¹⁴). Bijgevolg is het aantal asielzoekers en vreemdelingen die niet in het bevolkingsregister zijn ingeschreven en hulp krijgen van het OCMW in Sint-Pieters-Woluwe al meerdere jaren zeer laag.

14 Deze maatregelen hebben tijdens de periode 2013-2014 geleid tot een daling van de asielzoekers en de vreemdelingen die niet in het bevolkingsregister ingeschreven zijn en die aanspraak kunnen maken op financiële hulp in het Brussels Gewest en in het algemeen in België.

7.3. RECHTHEBBENDEN OP DE VERHOOGDE TEGEMOETKOMING (RVV)

Het aantal **rechthebbenden op een verhoogde tegemoetkoming** (RVV) voor de verzekering voor geneeskundige verzorging kan worden gebruikt als een indicator voor het aantal personen dat in moeilijke financiële omstandigheden leeft.

In januari 2015 hebben 3 223 personen recht op een verhoogde tegemoetkoming in Sint-Pieters-Woluwe als gerechtigde of als persoon ten laste, of 8 % van de bevolking (een aandeel dat driemaal lager is dan in het Gewest). Het is de Brusselse gemeente met het laagste aandeel RVV in de bevolking. Voor alle leeftijdscategorieën zijn de percentages RVV in de gemeente beduidend lager dan de overeenstemmende percentages in het Gewest **7-8**.

7-8 Aantal en aandeel rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging (RVV), per leeftijdsklasse en per geslacht, januari 2015

Leeftijdsklasse	Sint-Pieters-Woluwe			Brussels Gewest		
	Aantal rechthebbenden ¹			Percentage rechthebbenden ¹ in de bevolking		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
Minder dan 18 jaar	340	274	614	7,9	6,7	7,3
18 - 24 jaar	160	131	291	9,4	7,6	8,5
25 - 64 jaar	552	828	1.380	5,5	7,3	6,5
65 jaar en meer	286	652	938	9,2	13,7	11,9
Totaal	1.338	1.885	3.223	7,0	8,6	7,8

Bronnen: KSZ-Datawarehouse Arbeidsmarkt en sociale bescherming, BISA, FOD Economie - Statistics Belgium, berekeningen Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad
Noot: [1] Gerechtigden en personen ten laste.

8. GEMEENTELIJKE FINANCIËN

8.1. KERNINDICATOREN VOOR DE GEMEENTELIJKE FINANCIËN

De gewone **begroting** verwijst naar het geheel van ontvangsten en uitgaven die een regelmatig en gebruikelijk karakter hebben. De ontvangsten en uitgaven betreffende investeringen behoren dan weer tot de buitengewone begroting. Tussen 2008 en 2013 tonen de rekeningen van de gemeente zowel een positief gewoon resultaat als een positief gecumuleerd resultaat.

Voor de rekeningen van 2008-2013 waren de gewone ontvangsten en uitgaven **per inwoner** in Sint-Pieters-Woluwe gemiddeld lager dan die voor alle 19 Brusselse gemeenten samen. Hetzelfde geldt voor de investeringsuitgaven per inwoner. Bovendien is de **schuld** per inwoner in Sint-Pieters-Woluwe eveneens beduidend lager dan in de 19 gemeenten **8-1**. Het bedrag van de schuld bij het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (BGHGT) is verwaarloosbaar in verhouding tot de totale schuld van de gemeente (in 2013 vertegenwoordigt de schuld bij het BGHGT slechts 1 % van de totale schuld van Sint-Pieters-Woluwe, tegenover 15 % voor de 19 gemeenten).

8-1 Kernindicatoren van de gemeentelijke financiën, gemiddelde van de rekeningen 2008-2013

	Sint-Pieters-Woluwe	19 Brusselse gemeenten
Gewone ontvangsten in euro per inwoner	1.299	1.681
Gewone uitgaven in euro per inwoner	1.217	1.696
Schuld ¹ in euro per inwoner	540	1.333
Investeringsuitgaven in euro per inwoner	184	248

Bronnen: GOB - Brussel Plaatselijke Besturen, FOD Economie - Statistics Belgium, berekeningen BISA

Noot: [1] Schulden bij het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën inbegrepen.

De **liquiditeitsratio** geeft het vermogen weer van de gemeente om haar financiële verbintenissen op korte termijn na te leven. In Sint-Pieters-Woluwe was deze ratio in 2013 ruimschoots hoger dan één (4,35), wat betekent dat de gemeente over het vermogen beschikt om haar schulden op korte termijn (op ten hoogste één jaar) terug te betalen en tegelijk in een comfortabele situatie blijft daar ze een aanzienlijk overschot behoudt.

De **graad van financiële autonomie** van de gemeente geeft trouwens aan dat 82 % van haar middelen afkomstig is van haar eigen kapitaal, wat een zeer gunstige situatie is in vergelijking met het gemiddelde van deze indicator voor de 19 gemeenten (62 %).

8.2. STRUCTUUR VAN DE BELANGRIJKSTE GEWONE ONTVANGSTEN EN UITGAVEN

De gunstige sociaaleconomische situatie van de bevolking van Sint-Pieters-Woluwe heeft een gunstige weerslag op de fiscale inkomsten van de gemeente. De aandelen van de **ontvangsten** uit de opcentiemen bij de **onroerende voorheffing** en de opcentiemen bij de **personenbelasting** zijn hoger dan die van de 19 gemeenten samen. Ze vertegenwoordigen respectievelijk 37 % en 22 % van de ontvangsten van de gemeente (tegenover 29 % en 11 % voor de 19 gemeenten samen) **8-2**. Het rendement van de onroerende voorheffing komt in de buurt van die van de 19 gemeenten samen (naar boven getrokken door de Stad Brussel), het rendement van de personenbelasting per inwoner in Sint-Pieters-Woluwe behoort daarentegen tot de hoogste in het Gewest.

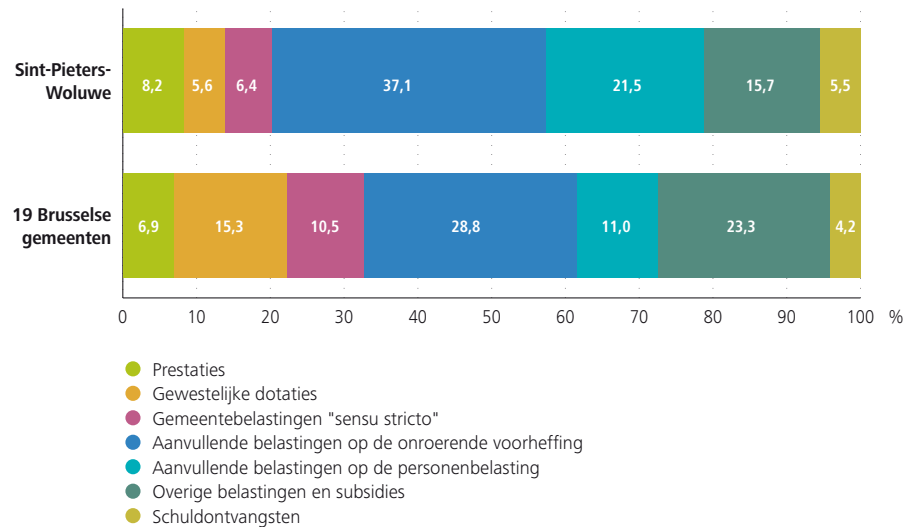
Het deel van de ontvangsten afkomstig van de **gewestdotaties** is dan weer minder hoog in Sint-Pieters-Woluwe dan in de 19 gemeenten samen (6 % van de ontvangsten tegenover 15 % voor de 19 gemeenten samen). De dotaties worden onder de gemeenten verdeeld volgens criteria zoals het aantal inwoners, leerlingen, werklozen, begunstigten van een **leefloon**, alsook het rendement van de onroerende voorheffing en de personenbelasting (compenserende rol)¹⁵. Ook het aandeel van de overige

¹⁵ Gewestelijke Overheidsdienst Brussel (2015), *Verslag over de financiële toestand van de Brusselse gemeenten 2008-2014*. Brussel Plaatselijke Besturen.

belastingen en subsidies, met de transfers naar de gemeente afkomstig van andere bestuursniveaus, is in Sint-Pieters-Woluwe lager dan in de 19 gemeenten samen.

8-2

Verdeling van de gewone ontvangsten (zonder het gesubsidieerd onderwijs), gemiddelde van de rekeningen 2008-2013

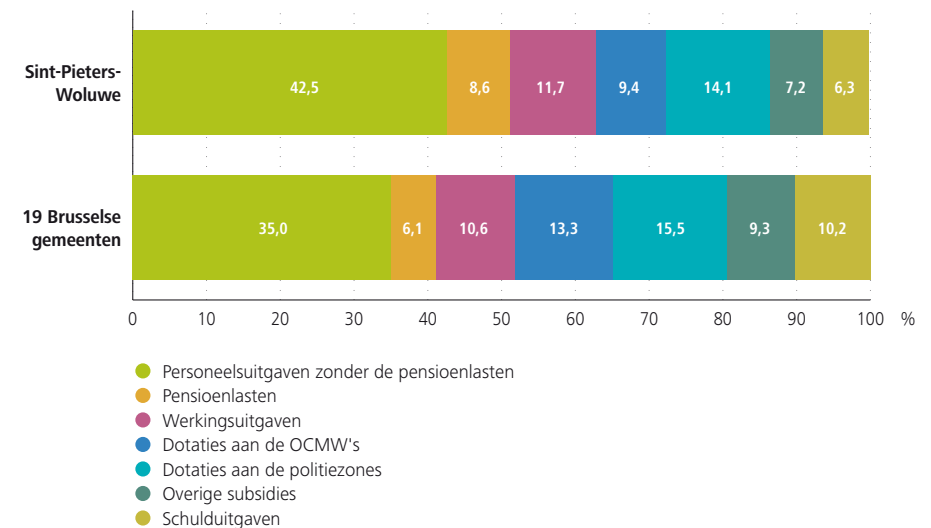
Bron: GOB - Brussel Plaatselijke Besturen, berekeningen BISA

- Noten:
- De ontvangsten uit prestaties zijn die waarvoor de gemeente als tegenprestatie iets levert (bijvoorbeeld huurinkomsten voor een gebouw).
 - De schuldontvangsten omvatten hoofdzakelijk de dividenden die de gemeenten krijgen van de intercommunales en daarnaast de kredietinteressen.

De **personeelskosten** zijn de belangrijkste **uitgaven** van de gemeente Sint-Pieters-Woluwe: in de periode 2008-2013 werd gemiddeld 51 % van de uitgaven besteed aan de personeelskosten van het gemeentebestuur (pensioenlasten inbegrepen), tegenover 41 % voor de 19 gemeenten samen **8-3**. Herleid tot het aantal inwoners echter komen de personeelskosten van het gemeentebestuur in de buurt van het gemiddelde van de 19 gemeenten.

8-3

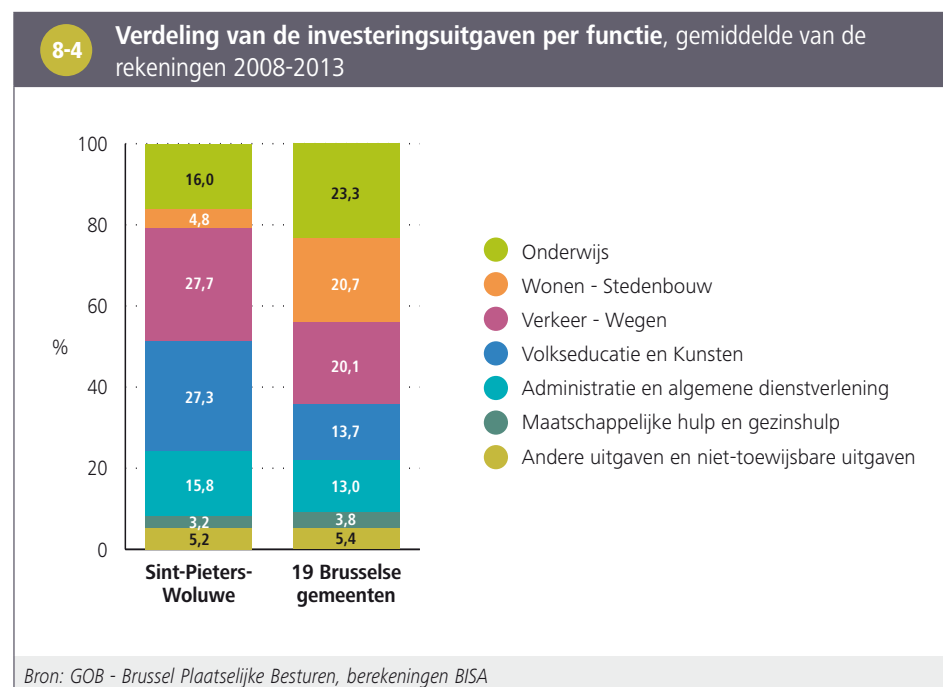
Verdeling van de gewone uitgaven (zonder het gesubsidieerd onderwijs), gemiddelde van de rekeningen 2008-2013

Bron: GOB - Brussel Plaatselijke Besturen, berekeningen BISA

8.3. INVESTERINGEN

De **investeringsuitgaven** schommelen sterk van jaar tot jaar. Men kan echter vaststellen dat, in de periode 2008-2013, de domeinen verkeer/wegen en volkseducatie en kunsten een aanzienlijk deel van de investeringen in Sint-Pieters-Woluwe hebben vertegenwoordigd (respectievelijk 28 % en 27 %, tegen 20 % en 14 % voor de 19 gemeenten samen). Het domein wonen en stedenbouw vertegenwoordigde echter slechts een zeer klein deel van de investeringsuitgaven in de gemeente tijdens deze periode **8-4**.

9. HUISVESTING

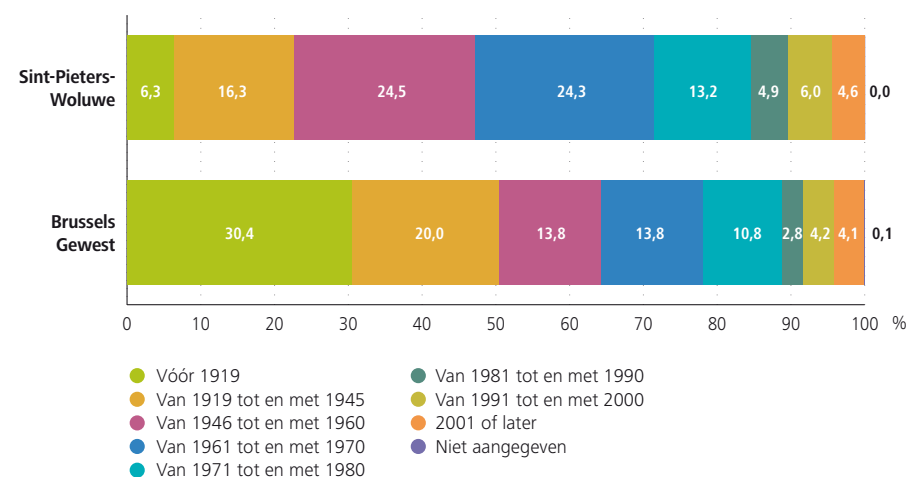
Op 1 januari 2014 werden 9 803 gebouwen en 20 295 woningen geteld in Sint-Pieters-Woluwe, waaronder 911 sociale woningen.

9.1. KENMERKEN VAN HET WONINGBESTAND

Sint-Pieters-Woluwe is een gemeente van de **tweede kroon**, wat betekent dat de **verstedelijking** er later op gang is gekomen dan in de gemeenten van de **eerste kroon**. Volgens de gegevens van de Census 2011 over de **conventionele woningen** werd meer dan driekwart van de woningen gebouwd na de Tweede Wereldoorlog (tegenover de helft voor het Gewest). Meer bepaald werd bijna de helft van alle woningen in de gemeente gebouwd tussen 1946 en 1970. De zeer oude woningen – gebouwd vóór 1919 – vertegenwoordigen slechts 6 % van alle woningen in Sint-Pieters-Woluwe (tegenover 30 % voor het Gewest) **9-1**.

9-1

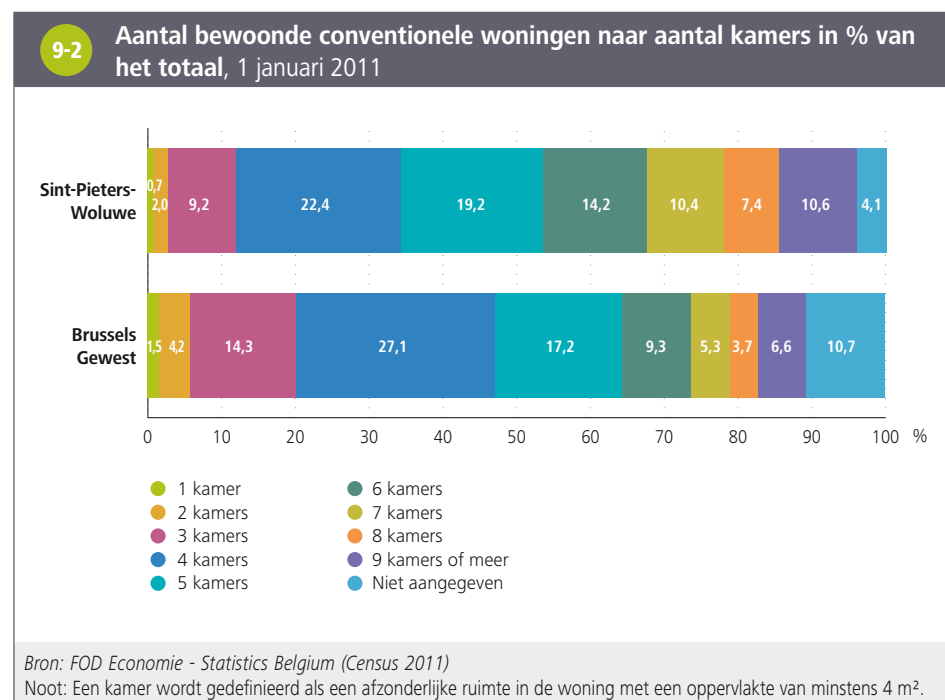
Aantal bewoonde conventionele woningen naar bouwperiode in % van het totaal, 1 januari 2011

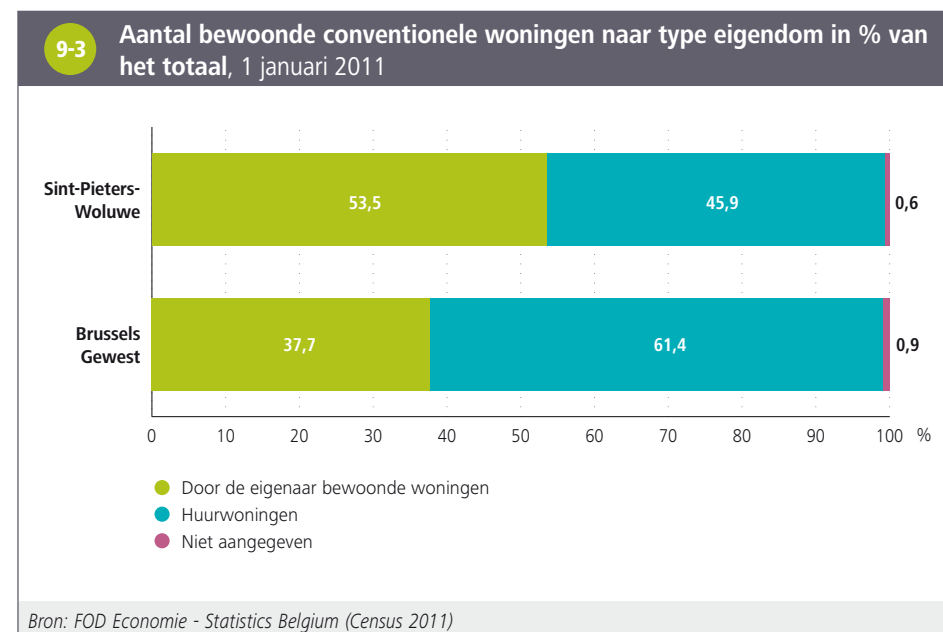
Bron: FOD Economie - Statistics Belgium (Census 2011)

Noot: Het bouwjaar is het jaar van beëindiging van de opbouw van het gebouw waarin de woning zich bevindt. Het gaat dus niet om de laatste renovatie.

Wat betreft het **aantal kamers** telt de grote meerderheid van de woningen in Sint-Pieters-Woluwe ten minste 5 kamers (62 %, tegenover 42 % voor het Brussels Gewest). Meer bepaald de grote woningen (7 kamers of meer) zijn duidelijk oververtegenwoordigd vergeleken met het gewestelijk gemiddelde. Omgekeerd is het aandeel woningen met minder dan 4 kamers minder groot in Sint-Pieters-Woluwe ⁹⁻² 16. Voorts zijn huizen met 3 en 4 gevels verhoudingsgewijs talrijker in Sint-Pieters-Woluwe in vergelijking met het gewestelijk gemiddelde (21 % van het woningpark tegenover 5 % voor het Gewest¹⁷).

Nog steeds op basis van de gegevens van de Census 2011 blijkt dat meer dan de helft van de woningen in Sint-Pieters-Woluwe wordt bewoond door hun **eigenaar**, een beduidend hoger aandeel dan in het Gewest (38 %) ⁹⁻³. Sint-Pieters-Woluwe is inderdaad een van de Brusselse gemeenten met het grootste aandeel eigenaars.

16 Voor 4 % van de woningen kent men in Sint-Pieters-Woluwe het aantal kamers niet (11 % voor het hele Brussels Gewest).

17 Zie website van het BISA: www.bisa.brussels/themas/ruimtelijke-ordening-en-vastgoed/

9.2. SOCIALE WONINGEN

Op 31 december 2013 telt de gemeente Sint-Pieters-Woluwe 911 sociale woningen (of 14 woningen meer dan in 2005). In verhouding tot het aantal huishoudens is het aandeel sociale woningen laag in Sint-Pieters-Woluwe: er zijn 5 sociale woningen per 100 huishoudens in de gemeente, tegenover 7 per 100 in het Gewest ⁹⁻⁴.

Op basis van gegevens van 2011, is het aandeel huishoudens dat is ingeschreven voor een **aanvraag** van sociale woning vrij laag in Sint-Pieters-Woluwe (1,7 %, tegenover 7 % voor het Gewest)¹⁸.

9-4 Aantal en aandeel sociale woningen, 31 december 2013		
	Sint-Pieters-Woluwe	Brussels Gewest
Aantal sociale woningen	911	39.393
Aantal sociale woningen voor 100 private huishoudens	4,9	7,3
Bronnen: BGHM, FOD Economie - Statistics Belgium, berekeningen BISA		

9.3. HUURPRIJS EN VASTGOEDPRIJZEN

Gezien het verschil in aard van de woningen en de leefomgeving in Sint-Pieters-Woluwe tegenover het Gewest, liggen de gemiddelde huur- en vastgoedprijzen in de gemeente veel hoger. Het is de duurste gemeente op het vlak van vastgoedprijzen en een van de duurste wat betreft de huurprijzen. In 2013 bedraagt de gemiddelde verkoopprijs van de huizen 523 600 euro, tegenover 365 200 euro in het Brussels Gewest. De maandelijkse huurprijs van een woning met twee slaapkamers bedraagt 903 euro, tegenover 732 euro in het Gewest ⁹⁻⁵.

9-5 Huurprijs en vastgoedprijzen		
	Sint-Pieters-Woluwe	Brussels Gewest
Gemiddelde maandelijkse huurprijs van een woning met 2 slaapkamers in 2013 (euro)	903	732
Gemiddelde verkoopprijs van gewone woonhuizen in 2014 (duizenden euro)	523,6	365,2
Gemiddelde verkoopprijs van appartementen, flats en studio's in 2014 (duizenden euro)	331,4	224,8
Bronnen: Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie, FOD Economie - Statistics Belgium, BGHM		

¹⁸ Zie Wijkmonitoring: www.wijkmonitoring.brussels

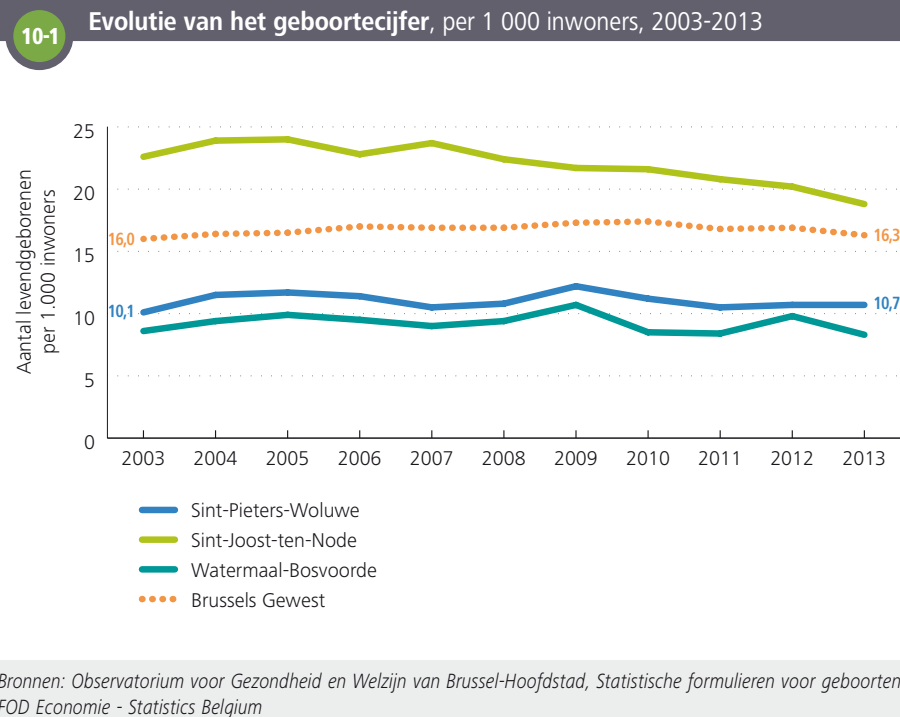
10. GEZONDHEID

10.1. GEZONDHEID VAN DE PASGEBORENEN

Geboortecijfer

In 2013 waren er 435 levendgeborenen in Sint-Pieters-Woluwe. Het verschil tussen het aantal geboorten in de [Statistische geboorteformulieren](#) en de gegevens van de [officiële bevolking](#) is verwaarloosbaar in deze gemeente. Dit betekent dat er slechts weinig personen worden geboren die niet in het bevolkingsregister worden ingeschreven¹⁹.

Tussen 2003 en 2013 is het aantal geboorten in Sint-Pieters-Woluwe licht gestegen (meer bepaald als gevolg van de gematigde toename van het aantal vrouwen op vruchtbare leeftijd) en is het bruto [geboortecijfer](#) stabiel gebleven **10-1**. Het bruto geboortecijfer in Sint-Pieters-Woluwe is lager dan in het Gewest. Ook het [totale vruchtbaarheidscijfer](#) is in Sint-Pieters-Woluwe lager (1,6) dan in het Gewest (1,9) in 2014²⁰.

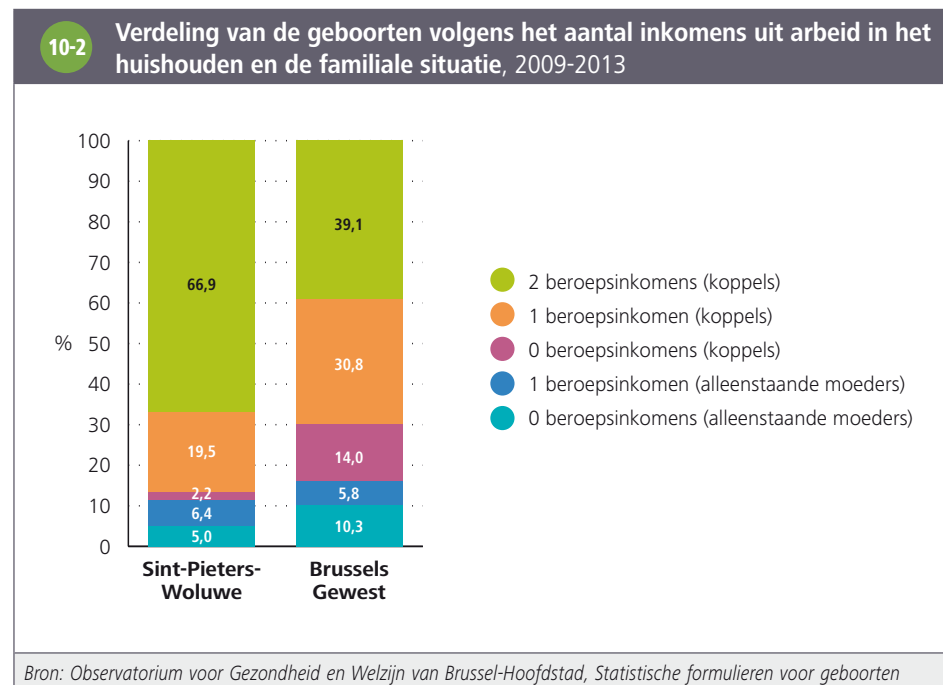

¹⁹ Bij elke geboorte op het grondgebied wordt er een [Statistisch geboorteformulier](#) ingevuld, ongeacht of het kind ook in het rijksregister kan worden ingeschreven, dus ook van ouders die in het wachtregister ingeschreven zijn, ouders in een onregelmatige verblijfssituatie of ouders met een specifiek statuut (zoals diplomatiek personeel). Anderzijds omvat de [officiële bevolking](#), in tegenstelling tot de Statistische geboorteformulieren, wel de geboorten van Belgische inwoners die in het buitenland worden geboren. Voor meer informatie over dit thema zie Hercot en al, 2015; Perinatale gezondheidsindicatoren van Brussel 2000-2012. Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad.

²⁰ Bron: BISA, FOD Economie - Statistics Belgium.

Sociodemografische kenmerken van de geboorten en de moeders

Gelet op de gunstiger sociaaleconomische situatie van heel wat gezinnen in deze gemeente, is het percentage kinderen dat wordt geboren in een gezin zonder inkomen uit arbeid in Sint-Pieters-Woluve veel lager (7 %) dan in het Gewest (24 %). Ook het aandeel kinderen dat wordt geboren in een gezin met één enkel inkomen uit arbeid of in een eenoudergezin (alleenstaande moeder) is in Sint-Pieters-Woluve lager dan in het Gewest **10-2**.

Van de vrouwen die in Sint-Pieters-Woluve bevallen zijn tussen 2009 en 2013, heeft 52 % niet de Belgische **nationaliteit** (tegenover 50 % voor het Gewest) en is 62 % niet geboren met de Belgische nationaliteit (tegenover 74 % voor het Gewest).

Van de vrouwen die in 2013 bevallen zijn, zijn de meest vertegenwoordigde nationaliteiten respectievelijk de Belgische (49 % van de vrouwen), de Poolse (7 %), de Franse (4,4 %), de Italiaanse (3,7 %) en de Roemeense (2,8 %). Tussen 2003 en 2013 kende het aandeel van de Poolse en de Roemeense moeders de sterkste stijging (aangezien dit aandeel in 2003 bijna nul was).

Gezondheid van de borelingen en de moeders

Bij de vrouwen die bevallen zijn tussen 2009 en 2013, zijn de heel **jonge moeders** verhoudingsgewijs minder vertegenwoordigd in Sint-Pieters-Woluve (1,2 %) dan in het Brussels Gewest (2,2 %); dit wordt verklaard door een lagere **vruchtbaarheidsgraad** van de vrouwen van 15-19 jaar in de gemeente – het aandeel vrouwen van 15-19 jaar in de bevolking is niet verschillend van dit aandeel in het Gewest. **Oudere moeders** zijn verhoudingsgewijs echter meer vertegenwoordigd in Sint-Pieters-Woluve (6,7 %) dan in het Brussels Gewest (4,9 %). Dit valt voornamelijk te verklaren door een aandeel vrouwen van 40-49 jaar in de bevolking dat groter is in de gemeente (de vruchtbaarheidsgraad in deze leeftijdscategorie is niet groter dan in het Gewest). Bovendien zijn er verhoudingsgewijs iets minder baby's met een **laag geboortegewicht in functie van de zwangerschapsduur** in Sint-Pieters-Woluve (8,5 % tegenover 9,9 %). De andere indicatoren voor de **gezondheid van moeder en kind** in Sint-Pieters-Woluve, die hieronder worden voorgesteld, verschillen niet significant van die van het Brussels Gewest **10-3**.

10-3 Indicatoren van de gezondheid van moeder en kind, 2009-2013

	Sint-Pieters-Woluve		Brussels Gewest
	Aantal	Per 100 levendgeborenen	Per 100 levendgeborenen
Meerlinggeboorten	93	4,2	3,8
Vroeggeboorte (< 37 weken)	154	7,0	7,3
Laag geboortegewicht in functie van de zwangerschapsduur	186	8,5	9,9
Moeders < 20 jaar	26	1,2	2,2
Moeders ≥ 40 jaar	143	6,7	4,9

Bron: Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, Statistische formulieren voor geboorten en overlijden
 Noot: De **statistisch significante verschillen** in vergelijking met het Brussels Gewest zijn in het **vet** weergegeven.

Perinatale, infantiele en foeto-infantiele mortaliteit

In Sint-Pieters-Woluwe is de **infantiele en foeto-infantiele sterfte** lager dan in het Gewest, ook al is het **verschil statistisch niet significant** ¹⁰⁻⁴.

10-4 Perinatale, infantiele en foeto-infantiele sterfte, 2009-2013			
	Sint-Pieters-Woluwe		Brussels Gewest
	Aantal	Per 1.000 geboorten	Per 1.000 geboorten
Perinatale mortaliteit	17	7,7	7,8
Infantiele mortaliteit	4	1,8	3,0
Foeto-infantiele mortaliteit	19	8,6	9,4

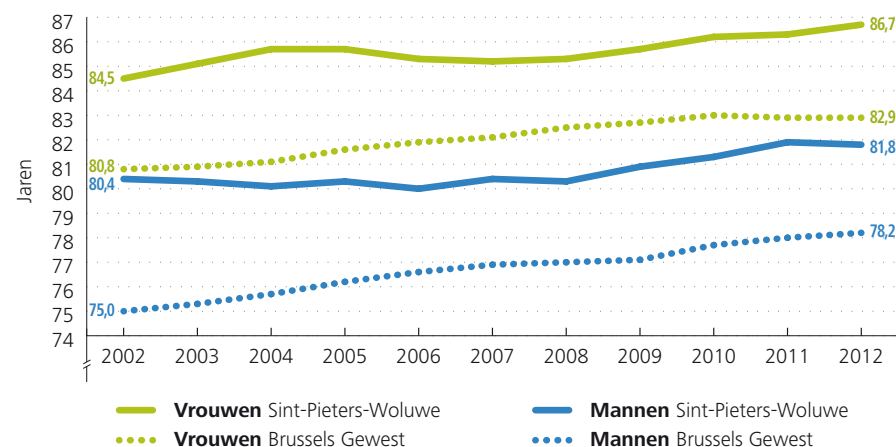
Bron: Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, Statistische formulieren voor geboorten en overlijden
 Noot: De **statistisch significante verschillen** in vergelijking met het Brussels Gewest zijn in het **vet** weergegeven.

10.2. ALGEMENE GEZONDHEIDSTOESTAND

Levensverwachting

De **levensverwachting** in Sint-Pieters-Woluwe in 2012²¹ bedraagt voor de vrouwen 86,7 jaar en voor de mannen 81,8 jaar tegenover respectievelijk 82,9 jaar en 78,2 jaar voor het Gewest. Voor de hele periode 2002-2012 is de levensverwachting hoger in Sint-Pieters-Woluwe dan in het Gewest. In Sint-Pieters-Woluwe is de levensverwachting voor beide geslachten even sterk toegenomen, terwijl ze in het Brussels Gewest sterker is gestegen voor mannen dan voor vrouwen. Tussen 2002 en 2012 is het verschil in levensverwachting voor de mannen tussen de gemeente en het Gewest dus kleiner geworden ¹⁰⁻⁵.

10-5 Evolutie van de levensverwachting bij de geboorte per geslacht, glijdende gemiddelden over drie jaar¹, 2002-2012

Bronnen: Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, Statistische formulieren voor overlijden, FOD Economie - Statistics Belgium

Noot: [1] Het glijdend gemiddelde over 3 jaar wordt, bijvoorbeeld voor 2002 berekend als volgt: Levensverwachting in 2002 = (levensverwachting in 2001 + levensverwachting in 2002 + levensverwachting in 2003) / 3

²¹ De **levensverwachting** in 2012 wordt hier bepaald als het glijdend gemiddelde van de levensverwachting over 3 jaar heen ((levensverwachting 2011 + levensverwachting 2012 + levensverwachting 2013) / 3).

Vroegtijdig overlijden (voor 75 jaar)

In Sint-Pieters-Woluwe bedraagt het vroegtijdig sterftcijfer (vóór 75 jaar) 292 per 100 000 mannen en 214 per 100 000 vrouwen ¹⁰⁻⁶. Na standaardisatie voor leeftijd liggen deze cijfers aanzienlijk lager dan in het Brussels Gewest (-33 % voor de mannen en -23 % voor de vrouwen). In vergelijking met het Gewest is de vroegtijdige sterfte door hart- en vaatziekten en uitwendige oorzaken (zelfmoord, ongeval, moord) lager voor beide geslachten in Sint-Pieters-Woluwe. Bij de mannen in deze gemeente is ook de vroegtijdige sterfte door tumoren (meer bepaald van strottenhoofd, luchtpijp, bronchiën en longen) lager dan in het Brussels Gewest.

10-6

Bruto vroegtijdig sterftcijfer (< 75 jaar) voor de belangrijkste vroegtijdige doodsoorzaken, per geslacht, Sint-Pieters-Woluwe en verschil in vergelijking met het Brussels Gewest na standaardisatie voor leeftijd, 2009-2013

	Mannen			Vrouwen		
	Aantal sterfgevallen	Bruto sterftcijfer (/100.000)	Vershil in sterftcijfer in vergelijking met het Brussels Gewest ¹	Aantal sterfgevallen	Bruto sterftcijfer (/100.000)	Vershil in sterftcijfer in vergelijking met het Brussels Gewest ¹
Alle doodsoorzaken	247	292,0	-33 %	197	213,9	-23 %
Kankers	103	121,8	-23 %	95	103,2	-13 %
<i>Kanker van strottenhoofd, luchtpijp, bronchiën en longen</i>	28	33,1	-37 %	16	-	-
<i>Borstkanker</i>	0	-	-	24	26,1	-3 %
Hart- en vaatziekten	39	46,1	-48 %	24	26,1	-43 %
Uitwendige doodsoorzaken	32	37,8	-28 %	14	15,2	-42 %

Bronnen: Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, Statistische formulieren voor overlijden, FOD Economie - Statistics Belgium

Noten: [1] Verschil in mortaliteit = $(\text{Gestandaardiseerde mortaliteitsratio} - 1) \times 100$

[2] Het aantal sterfgevallen door zelfmoord wordt onderschat: een aantal zelfdodingen wordt geregistreerd als gebeurtenis waarvan niet duidelijk is of deze al dan niet opzettelijk is.

• Enkel de doodsoorzaken die meer dan 20 overlijdens tellen voor een van beide geslachten, zijn opgenomen in deze tabel. Indien er minder dan 20 gevallen zijn, worden het bruto sterftcijfer en het mortaliteitsverschil in vergelijking met het Gewest niet weergegeven en wordt de cel blanco gelaten.

• De statistisch significante verschillen in vergelijking met het Brussels Gewest zijn in het **vet** weergegeven.

Kankers: incidentie en screeningsprogramma's

Longkanker, colorectale kanker, borstkanker (bij vrouwen) en prostaatkanker (bij mannen) zijn de vaakst voorkomende kankers in het Brussels Gewest.

Voor de periode 2009-2012 ligt de gestandaardiseerde **incidentie** van colorectale kanker bij de vrouwen lager dan in het Gewest. De incidentie van colorectale kanker bij de mannen en van de andere voornaamste vormen van kanker voor beide geslachten is niet significant verschillend van die van het Gewest **10-7**.

Internationaal wordt aanbevolen om een systematische **screening** te organiseren voor darmkanker en, bij vrouwen, borstkanker en baarmoederhalskanker. In Sint-Pieters-Woluwe is de totale dekking van de borstkankerscreening hoger dan in het Gewest. Daarentegen is het aandeel vrouwen dat een mammografie kreeg in het kader van het georganiseerde en gratis programma ('mammotest' genoemd) lager dan voor het Gewest²² **10-8**. De totale dekking ligt evenwel lager dan de Europese aanbeveling van een deelname van 70 % van de doelgroep.

Wat de screening voor baarmoederhalskanker betreft, ligt het percentage vrouwen tussen 25 en 64 jaar dat een uitstrijkje heeft laten nemen in de periode 2010-2012 in Sint-Pieters-Woluwe (60 %) hoger dan voor het Brussels Gewest (53 %)²³.

10-7

Bruto incidentiecijfers van longkanker, colorectale kanker, prostaatkanker en borstkanker, Sint-Pieters-Woluwe en verschil in vergelijking met het Brussels Gewest na standaardisatie voor leeftijd, 2009-2012

	Aantal kankers	Bruto incidentiecijfer (/100.000)	Vershil in incidentie in vergelijking met het Gewest ¹
Mannen			
Prostaat	121	165,2	+13 %
Colorectaal	66	90,1	+4 %
Longen-bronchiën	60	81,9	-19 %
Vrouwen			
Borst	183	217,0	+10 %
Colorectaal	48	56,9	-23 %
Longen-bronchiën	36	42,7	-10 %

Bronnen: Stichting Kankerregister en FOD Economie - Statistics Belgium

Noten: [1] Vershil in incidentie = (Gestandaardiseerde incidentieratio - 1) x 100

• De **statistisch significante verschillen** in vergelijking met het Brussels Gewest zijn in het **vet** weergegeven.

10-8

Dekkingsgraad van het georganiseerde borstkankerscreeningsprogramma en totale dekking van borstonderzoeken bij vrouwen van 50 tot 69 jaar, 2011-2012

	Sint-Pieters-Woluwe	Brussels Gewest
Mammotest	7,7 %	9,9 %
Mammografie en/of mammotest	62,3 %	52,9 %

Bronnen: InterMutualistisch Agentschap, Brumammo, FOD Economie - Statistics Belgium, berekeningen Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad

22 Voor meer informatie over dit thema, zie Yannart et al (2015) *Vierde evaluatierapport van het georganiseerde screeningsprogramma voor borstkanker in het Brussels Gewest (2009-2013)*, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad.

23 InterMutualistisch Agentschap, Atlas. www.aim-ima.be

WOORDENLIJST

Activiteitsgraad: percentage van de [beroepsbevolking](#) in de bevolking op beroepsleeftijd (15-64 jaar).

Arme sikkel: zone van het Brussels Gewest waar al meerdere decennia een concentratie van de op economisch vlak meest kansarme bevolkingsgroepen woont. Deze bestaat uit de wijken in het noorden en het westen van de [eerste kroon](#). Deze wijken behoren tot de armste wijken van het Gewest, ze vormen een sikkel rond het stadscentrum, van Sint-Joost-ten-Node tot de lage gedeelten van Vorst.

Armoederisicogrens: in navolging van de andere landen van de Europese Unie gebruikt België een relatieve armoededrempel om het aandeel van de bevolking te meten dat een armoederisico vertoont. Deze drempel werd vastgelegd op 60 % van het nationaal mediaan equivalent beschikbaar inkomen van het huishouden. Op basis van de enquête EU-SILC 2014 (inkomens 2013) wordt deze drempel in België vastgelegd op 1 085 euro per maand voor een alleenstaande persoon, 1 736 euro per maand voor een alleenstaande ouder met twee kinderen en 2 279 euro per maand voor een koppel met twee kinderen. Personen met een equivalent inkomen onder deze drempel worden beschouwd als risico lopend op armoede.

Beroepsbevolking: de beroepsbevolking van een grondgebied verwijst naar de inwoners van dit grondgebied die daadwerkelijk aanwezig zijn op de arbeidsmarkt, ongeacht of ze werken (tewerkgestelde bevolking op beroepsleeftijd) of werkloos zijn ([niet-werkende werkzoekenden](#)).

Binnenlandse werkgelegenheid: de binnenlandse werkgelegenheid stemt overeen met de banen van personen die op een grondgebied werken, ongeacht de woonplaats van de werknemers.

Btw-plichtige ondernemingen: de statistieken van btw-plichtige ondernemingen worden opgesteld door Statistics Belgium van de FOD Economie. Ze tellen enkel de maatschappelijke zetels van ondernemingen. Wat betekent dat deze statistieken geen rekening houden met de verschillende exploitatiezetels die een onderneming kan hebben, verdeeld over een of meerdere gemeenten en deze als een enkele onderneming beschouwen, gevestigd in de gemeente waar de maatschappelijke zetel zich bevindt.

De [stopzettingsgraad](#) van btw-plichtige ondernemingen wordt berekend door het aantal stopzettingen van btw-plichtige ondernemingen van een jaar te delen door het gemiddeld aantal actieve ondernemingen van dat jaar. Het aantal stopzettingen van btw-plichtige ondernemingen is gelijk aan het aantal die niet meer aanwezig zijn in de btw-registers op 31 december van een gegeven jaar maar wel voorkomend in de registers op 31 december van het jaar ervoor. Deze statistiek houdt geen rekening met de migraties van ondernemingen. Een onderneming die een gemeente verlaat om zich ergens anders te vestigen, zonder zijn statuut te veranderen in het register van btw-plichtige ondernemingen, zal niet in het aantal stopzettingen worden meegeteld.

De [oprichtingsgraad](#) van btw-plichtige ondernemingen wordt berekend door het aantal oprichtingen van btw-plichtige ondernemingen van een jaar te delen door het gemiddeld aantal actieve ondernemingen van dat jaar. Het aantal oprichtingen van btw-plichtige ondernemingen is gelijk aan het aantal ondernemingen aanwezig in de btw-registers op 31 december van een gegeven jaar en niet voorkomend in de registers op 31 december van het jaar ervoor. Deze statistiek houdt geen rekening met de migraties van ondernemingen. Een reeds geregistreerde onderneming die zich op het grondgebied van een gemeente vestigt, wordt niet als een oprichting beschouwd. De statistieken 2014 voor het aantal btw-plichtige ondernemingen waren bijgevolg uitzonderlijk hoog, vergeleken met de jaren voordien. Dat is te verklaren door een verandering in de wetgeving die sinds januari 2014 de prestaties van advocaten onderwerpt aan de btw. In de eerste maanden van 2014 hebben zij dan ook stappen moeten ondernemen om hun btw-inschrijving in orde te brengen. Deze inschrijvingen om zich aan te passen aan de nieuwe regels zijn geen echte oprichtingen van ondernemingen, omdat deze ondernemingen in de meeste gevallen reeds actief waren.

De [faillissementsgraad](#) van ondernemingen wordt berekend door het aantal faillissementen van ondernemingen van een jaar te delen door het gemiddeld aantal actieve btw-plichtige ondernemingen van dat jaar. Het aantal faillissementen van ondernemingen is gebaseerd op de aangiften van de handelsrechtbanken, aangevuld door informatie uit het ondernemingsregister van Statistics Belgium. We stellen vast dat er bijzonder veel waren in 2013 voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, omdat de handelsrechtbanken van Brussel voor koophandel in de loop van dit jaar een

“massale” schoonmaakoperatie hebben doorgevoerd voor de ondernemingen met een economische gezondheid die als dubieus werd beschouwd.

Circulaire migratie: duidt de beweging aan van personen die hun levensruimte delen tussen twee landen, wat vaak de mogelijkheid biedt om contact te houden met de familie die in het land van herkomst is gebleven en simultaan een baan in het buitenland te behouden.

Conventionele woningen: de conventionele woningen worden gedefinieerd als een geheel van aparte (omringd door muren en daken) en onafhankelijke potentiële verblijven (met een ingang direct naar de straat, een trap of de gang) die vanuit architecturaal standpunt opgetrokken zijn met permanente bewoning als doel.

Economische afhankelijkheidscoëfficiënt: de economische afhankelijkheidscoëfficiënt wordt verkregen door de bevolking in de meest afhankelijke leeftijdsschijven (namelijk de personen jonger dan 18 en de 65-plussers) te delen door de bevolking die het meest in aanmerking komt om een professionele activiteit uit te oefenen (18-64 jarigen).

Eerste kroon: in de concentrische voorstelling van een stad duidt een kroon wijken aan met een zekere maatschappelijke, stedenbouwkundige homogeniteit, die een ring vormen binnen de stad. De eerste kroon van het Brussels Gewest verwijst naar de wijken tussen de lanen van kleine ring en de middenring, gevormd door de grote lanen in het zuiden (Churchilllaan) en in het oosten (Generaal Jacqueslaan, Louis Schmidlaan, Saint-Michellaan, Brand Whitlocklaan, August Reyerslaan en Lambermontlaan) en de spoorlijnen in het westen. Deze eerste kroon was volledig verstedelijkt rond 1930.

Equivalent leefloon: het equivalent leefloon is een financiële hulp die het OCMW in het kader van het recht op maatschappelijke hulp toekent aan personen die niet in aanmerking komen voor het recht op leefloon omdat ze niet voldoen aan de eisen in termen van nationaliteit, leeftijd of inkomen, maar die wel in een gelijkaardige noodbehoevende situatie verkeren. Het gaat hoofdzakelijk om kandidaat-vluchtelingen en vreemdelingen met verblijfrecht, die niet zijn ingeschreven in het rijksregister. De bedragen zijn identiek aan deze van het leefloon.

Voor meer informatie: www.ocmw-info-cpas.be

Fiscale statistieken: deze statistieken bevatten informatie over inkomens op basis van de aangiften in de personenbelastingen van personen die hun hoofdverblijfplaats in België hebben. Om deze te kunnen interpreteren moet men rekening houden met een aantal zaken. De gegevens hebben enkel betrekking op de inkomens die onderworpen zijn aan de personenbelasting. Sommige soorten inkomens zijn niet belastbaar en worden

dus niet mee opgenomen in de fiscale statistieken. Dit betekent dat sommige sociale transfers (leefloon, equivalent leefloon en kinderbijslag in het bijzonder) vrijgesteld zijn van belastingen en dus niet mee opgenomen worden in het belastbaar inkomen. Ook zijn er enkele personen met een hoog inkomen dat niet belastbaar is via het nationaal systeem, zoals de buitenlandse diplomaten of internationale ambtenaren. De personen met deze verschillende soorten niet belastbare inkomens kunnen worden opgenomen in de aangiften waarvan het belastbaar inkomen nul is (en dus niet worden vermeld in de meeste fiscale statistieken) of in de lage inkomensklassen. Daarenboven onderschatten fiscale statistieken de inkomens uit kapitaal (roerende goederen en vastgoed) zwaar.

Foeto-infantiele sterfte: aantal sterfgevallen voor of tijdens de bevalling (vanaf het moment waarop de baby minstens 500 g weegt of na een zwangerschapsduur van minstens 22 weken) en de sterfte van levendgeboren kinderen voor de eerste verjaardag (0 tot verstreken 364 dagen) per 1 000 geboorten (levendgeboorten en doodgeboorten).

Geboortecijfer: het geboortecijfer is de verhouding tussen het jaarlijks aantal geboorten en de totale bevolking.

Gemiddeld inkomen per gewijzigde verbruikseenheid (GVE): deze indicator kan de gemiddelde levensstandaard binnen een bevolking benaderen, door rekening te houden met de structuur van de bevolking volgens de leeftijd en de samenstelling van de huishoudens. Om het gemiddeld inkomen per GVE van een gemeente te berekenen, wordt het fiscale inkomen (hier na belastingen) van de inwoners van de gemeente dus gedeeld door het aantal GVE van de gemeente (de berekeningswijze houdt geen rekening met aangiften van een totaal netto belastbaar inkomen dat gelijk is aan nul). Om het aantal GVE van de gemeente te berekenen, gebruiken we een equivalentieschaal die wordt toegepast om het aantal personen in een huishouden om te zetten in “equivalent volwassene”: aan de eerste volwassene wordt een coëfficiënt 1 toegekend, aan alle andere personen ouder dan veertien jaar 0,5 en aan kinderen van veertien jaar en jonger 0,3. De bevolking werd hier dus omgezet in GVE om rekening te houden met de structuur van de huishoudens omdat deze een invloed heeft op de structuur van de uitgaven. Om vergelijkingen mogelijk te maken, moet elke persoon die deel uitmaakt van een collectief huishouden in de berekening worden beschouwd als gezinshoofd van een private huishouden.

Geslachtsverhouding: het gaat om de verhouding tussen het de aantal mannen en het aantal vrouwen. Via deze graad kan men de verdeling van de bevolking naar geslacht analyseren.

Gestandaardiseerde incidentieratio: totaal aantal gevallen van een bepaalde ziekte in de gemeente gedeeld door het totaal aantal “verwachte” gevallen in de gemeente

(verkregen door het incidentiepercentage per leeftijdsschijf van het Gewest toe te passen op de inwoners van de gemeente).

Gestandaardiseerd sterftecijfer: totaal aantal sterfgevallen in de gemeente gedeeld door het totaal aantal “verwachte” sterfgevallen in de gemeente (verkregen door het sterftecijfer per leeftijdsschijf van het Gewest toe te passen op de inwoners van de gemeente).

Gini-coëfficiënt: is een indicator van inkomensongelijkheid. De coëfficiënt schommelt tussen 0 en 1. De coëfficiënt is gelijk aan 0 in een situatie van perfecte gelijkheid waarin iedereen hetzelfde inkomen zou hebben. De coëfficiënt is daarentegen gelijk aan 1 in een situatie van totale ongelijkheid (één iemand heeft het volledige inkomen en de rest heeft geen inkomen). De coëfficiënt wordt hier berekend op basis van de [fiscale statistieken](#), de aangiften met een totaal netto belastbaar inkomen dat gelijk is aan nul, worden niet mee in rekening gebracht.

Graad van financiële autonomie: aandeel van het eigen vermogen van de gemeente (met uitzondering van de voorzieningen voor risico's en lasten) in procent van het totale passief.

Groen en blauw netwerk: een programma in het Brussels Gewest met als doelstelling groene ruimten creëren, ze aaneenschakelen door middel van met groen omzoomde straten en rivieren doen herleven in het belang van de inwoners en binnen een bredere ecologische visie. Het werd opgestart in 1996 en werd in 1999 mee opgenomen in het Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP).

Infantiele sterfte: aantal sterfgevallen van levendgeboren kinderen voor de eerste verjaardag (0+ tot verstreken 364 dagen) per 1 000 levendgeborenen.

Laag geboortegewicht in functie van de zwangerschapsduur: het geboortegewicht hangt nauw samen met de zwangerschapsduur. Bepaalde factoren kunnen bij identieke zwangerschapsduur tot een lager geboortegewicht leiden: roken, alcohol, aandoeningen van de placenta, enz. Foetusen met een laag gewicht in vergelijking met het gemiddelde van de foetusen die na een identieke zwangerschapsduur geboren worden, hebben vaak perinatale gezondheidsproblemen en een hoger mortaliteitsrisico. Het lage geboortegewicht voor de duur van de zwangerschap komt overeen met de totale levendgeborenen met een gewicht lager dan het percentiel 10 van de geboorten voor dezelfde zwangerschapsduur (zwangerschapsduur van 24 tot en met 41 weken), tijdens de geanalyseerde periode (hier 2009-2013).

Voor meer informatie: www.observatbru.be

Leefloon: het leefloon (tot 2002 bestaansminimum genoemd) is een specifieke vorm van het recht op maatschappelijke integratie. Het gaat om een minimuminkomen dat het OCMW toekent aan personen die onvoldoende bestaansmiddelen hebben en niet in staat zijn om deze via andere middelen te verwerven (residuaire recht). De rechthebbende moet ook voldoen aan andere toekenningsvoorwaarden, in termen van werkbereidheid, nationaliteit, woonplaats en leeftijd.

Voor meer informatie: www.ocmw-info-cpas.be

Levensverwachting: de hier bestudeerde levensverwachting betreft de levensverwachting bij de geboorte, die aangeeft hoe oud iemand gemiddeld zou worden indien hij of zij vanaf de geboorte en doorheen zijn of haar leven op elke leeftijd dezelfde overlijdenskansen zou accumuleren als deze die opgetekend werden in de verschillende leeftijdscategorieën van de bestudeerde populatie gedurende een bepaald periode. De levensverwachting is in die zin geen voorspelling maar karakteriseert alleen op een synthetische manier de vastgestelde leeftijdsspecifieke sterftecijfers van de bestudeerde periode.

Liquiditeitsratio: aandeel van de schulden op een jaar of meer en van de financiële rekeningen in procent van de schulden op een jaar of meer van de gemeente.

Lokale vestigingseenheden: exploitatiezetels van de ondernemingen in de gemeente waar ze werkelijk gevestigd zijn, op voorwaarde dat ze ten minste één werknemer aangegeven hebben bij de RSZ.

Niet-werkende werkzoekende (NWWZ): personen zonder betaalde arbeid ingeschreven als werkzoekende bij de gewestelijke tewerkstellingsdienst (Actiris in het Brussels Gewest).

Officiële bevolking: alle personen die wettelijk ingeschreven zijn bij hun gemeentelijke administratie, met uitzondering van de asielzoekers.

Perinatale sterfte: aantal sterfgevallen voor of tijdens de bevalling (vanaf het moment waarop de baby minstens 500 g weegt of na een zwangerschapsduur van minstens 22 weken) en de sterfte van levendgeboren kinderen in de eerste week (0 tot verstreken 6 dagen) per 1 000 geboorten (levendgeboorten en doodgeboorten).

Rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming (RVV): om de financiële toegang van personen met een laag inkomen tot de gezondheidszorg te verbeteren, krijgen verschillende categorieën personen (alsook hun personen ten laste) een verhoogde tegemoetkoming van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en dus een daling van het remgeld. Sinds januari 2014 zijn er drie voorwaarden die elk

recht kunnen geven op de verhoogde tegemoetkoming: (1) recht hebben op bepaalde uitkeringen ([leefloon](#), [equivalent leefloon](#), IGO, tegemoetkoming voor personen met een handicap, verhoogde kinderbijslag voor kinderen met een handicap); (2) het statuut van wees of niet-begeleide minderjarige vreemdeling (NBMV); (3) een laag inkomen. Voor de eerste twee categorieën wordt het recht op de verhoogde tegemoetkoming automatisch toegekend voor de gerechtigde en zijn personen ten laste. Personen met een laag inkomen, die niet automatisch recht hebben op de verhoogde tegemoetkoming, kunnen een aanvraag indienen en het recht wordt al dan niet toegekend op basis van een onderzoek van de inkomens van het huishouden.

Senioriteitscoëfficiënt: de senioriteitscoëfficiënt geeft het relatieve aandeel aan van de oudste personen (80 jaar en meer) binnen de groep senioren (65 jaar en meer). Deze coëfficiënt meet de vergrijzing van de senioren.

Statistische formulieren voor geboorten en overlijden: de geboorte- en sterftestatistieken kunnen aan de hand van twee bronnen worden opgesteld: het rijksregister ([officiële bevolking](#)) en de statistische formulieren voor geboorten en overlijden. Deze laatste bron omvat alle geboorten en overlijdens, ook deze bij de personen die niet ingeschreven zijn in het rijksregister, maar die in de gemeente wonen. Het aantal geboorten en overlijdens dat via de formulieren wordt geteld, is meestal hoger dan het aantal geboorten en overlijdens via het rijksregister.

Voor meer informatie: www.observatbru.be

Statistische sectoren: de statistische sectoren vertegenwoordigen de kleinste administratieve eenheid en is het resultaat van de onderverdeling van het grondgebied door de Algemene Directie Statistiek, op basis van structurele kenmerken die worden geïdentificeerd via volkstellingen (de laatste belangrijke aanpassingen dateren van 2001).

Statistisch significant verschil: een verschil tussen twee cijfers wordt statistisch significant genoemd, wanneer de kans heel groot is dat dit verschil overeenstemt met een reëel verschil en het risico dat het verschil het resultaat is van toeval, heel klein is.

Totaal vruchtbaarheidscijfer: aantal kinderen dat een vrouw in het reproductieve leeftijdsinterval zou krijgen indien ze hetzelfde vruchtbaarheidscijfer zou blijven vertonen op elke leeftijd. Het wordt berekend door de [vruchtbaarheidscijfers](#) per leeftijd op te tellen.

Tweede kroon: in de concentrische voorstelling van een stad duidt een kroon wijken aan met een zekere maatschappelijke, stedenbouwkundige homogeniteit, die een ring vormen binnen de stad. De tweede kroon van het Brussels Gewest omvat de wijken die het meest aan de buitenkant van de stad liggen, buiten de middenring, gevormd door

de grote lanen in het zuiden (Churchilllaan) en in het oosten (Generaal Jacqueslaan, Louis Schmidtlaan, Saint-Michellaan, Brand Whitlocklaan, August Reyerslaan en Lambermontlaan) en de spoorlijnen in het westen. Deze tweede kroon werd verstedelijkt na de [eerste kroon](#) en bereikte de grenzen van het Brussels Gewest rond 1960.

Verouderingscoëfficiënt: de verouderingscoëfficiënt is de verhouding tussen het bevolkingsaandeel van senioren (65 jaar en meer) in vergelijking met het bevolkingsaandeel van de jongsten (jonger dan 18 jaar). Deze meet de vergrijzing van de bevolking.

Vruchtbaarheidscijfer: de verhouding van het aantal levendgeboorten bij vrouwen van een bepaalde leeftijd tot het aantal vrouwen van die leeftijd. De verstreken leeftijd, m.a.w. de leeftijd bij de laatste verjaardag, wordt in aanmerking genomen.

Werkgelegenheidsgraad: percentage van de [werkende bevolking](#) (werkend) in de bevolking op beroepsleeftijd (15-64 jaar).

Werkloosheidsgraad: percentage van de werkloze bevolking ([niet-werkende werkzoekenden](#)) in de [beroepsbevolking](#).

Wijken: de wijken van het Brussels Gewest die in deze publicatie worden gebruikt, zijn deze van de Wijkmonitoring. Een wijk is een som van [statistische sectoren](#), aan elkaar grenzend, gegroepeerd in functie van hun sociodemografische en fysieke kenmerken.

Voor meer informatie: www.wijkmonitoring.brussels

LIJST MET ACRONIEMEN EN AFKORTINGEN

Actiris	Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling
BGHGT	Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën
BGHM	Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij
BISA	Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse
Brumammo	Brussels Coördinatie Centrum voor Borstkankeropsporing
btw	Belasting over de toegevoegde waarde
EU	Europese Unie
EU-SILC	European Union – Statistics on Income and Living Conditions
FOD	Federale Overheidsdienst
GBP	Gewestelijk bestemmingsplan
GGC	Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
GOB	Gewestelijke Overheidsdienst Brussel
IGO	Inkomensgarantie voor ouderen
KSZ	Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid
MIVB	Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel
NBMV	Niet-begeleide minderjarige vreemdeling
NWWZ	Niet-werkende werkzoekenden
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling

OKAN	Onthaalonderwijs Anderstalige Nieuwkomers
ONE	Office de la Naissance et de l'Enfance
POD	Programmatorische Federale Overheidsdienst
RIZIV	Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
RVP	Rijksdienst voor Pensioenen
RVV	Rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming voor de verzekering voor geneeskundige verzorging
WSE	Steunpunt Werk en Sociale Economie

VOOR WIE MEER WIL WETEN

MEER INDICATOREN

Wijkmonitoring van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:
www.wijkmonitoring.brussels

Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse:
www.bisa.brussels

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad:
www.observatbru.be

NASLAGWERKEN

Corijn, E. & van de Ven, J., 2013, *The Brussels Reader. A small world city to become the capital of Europe*. Bruxelles, VUBPRESS.

Dessouroux, C., 2008, *Espaces partagés, espaces disputés. Bruxelles, une capitale et ses habitants*. Bruxelles, Université libre de Bruxelles (CIRHIBRU) & Ministère de la Région de Bruxelles-Capitale.

Jaumain, S. (Dir.), 2009, *La Région de Bruxelles-Capitale. Histoire & Patrimoine des communes de Belgique*. Bruxelles, Racine.

Vandermotten, C., 2014, *Bruxelles, une lecture de la ville. De l'Europe des marchands à la capitale de l'Europe*. Bruxelles, Éditions de l'Université de Bruxelles.

Van Hamme, G. (Dir.), Grippa, T., Marissal, P., May, X., Wertz, I. & Loopmans, M. (2015). *Dynamiek van buurten in moeilijkheden in de Belgische stadsgewesten*. ULB – IGEAT. KULeuven – Department of Earth and Environmental Sciences. POD Maatschappelijke Integratie, Brussel. http://forms.mi-is.be/Atlas_NDL.pdf

Zoom op de gemeenten: Sint-Pieters-Woluwe

De publicatie “Zoom op de gemeenten” van het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse en het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad verzamelt en analyseert demografische, socio-economische, welzijns- en gezondheidsindicatoren van de bevolking voor elk van de 19 Brusselse gemeenten. Deze publicatie dient als beleidsondersteunend instrument en geeft voor het werkveld inzage in de kenmerken van de bevolking waarmee en het territorium waarop ze werken.

www.bisa.brussels
www.observatbru.be